

PŘIPRAVOVANÉ AKCE

11. 2. So	Krajské shromáždění Moravskoslezského krajského sdružení
24. 2. Pá	Krajské shromáždění Kraje Vysočina, Rudíkov
24. 2. Pá	Krajské shromáždění Pardubického krajského sdružení
25. 2. So	Masopust na Zlobici
25. 2. So	Krajské shromáždění Libereckého krajského sdružení
03. 3. Pá	Krajské shromáždění Zlínského krajského sdružení
04. 3. So	Krajské shromáždění Královéhradeckého krajského sdružení, Zlích u Barunky
11. 3. So	Krajské shromáždění Jihomoravského krajského sdružení, Zlobice
11. 3. So	Krajské shromáždění Jihočeského krajského sdružení
11. 3. So	Krajské shromáždění Plzeňského krajského sdružení
24. 3. Pá	Klasifikace plemenných beranů LA ze stáje Farma Prokeš, Smilovice
25. 3. So	Vítání jara na Zlobici
14. 4. Pá	NT plemenných beranů Černošín - Ostrovce
15. 4. So	Členská schůze - shromáždění delegátů SCHOK z.s.
22. - 26. 4. 2023 (So - St)	Národní výstava hospodářských zvířat, Brno

foto: Stanislav Seibert

AKTUALITA

PLATEBNÍ ÚDAJE NA ČLENSTVÍ 2023

Vážení chovatelé,
pro platbu členského poplatku na rok 2023 použijte prosím tyto údaje:

- číslo účtu: 6653093002/5500 Raiffeisenbank a.s.

- částka: 450,-

- zpráva pro příjemce: členský příspěvek 2023

- variabilní symbol: čtyřmístný či pětimístný číselný kód najdete vytištěný u adresy na obalu, ve kterém Zpravodaj přišel. Nemáte-li již obal k dispozici, neváhejte si o něj napsat mailem: dvorakova@schok.cz

Děkujeme za Vaši přízeň a přejeme dobrý nový rok 2023

Redakce Zpravodaje SCHOK z.s.

OBSAH

Kontakty	2
Úvodník	
Úvodník	3
Ze života Svazu	
25. mezinárodní konference chovatelů ovcí a koz v Koutech	3
Z domova	
Czech Open 2022	6
Královéhradecké dožínky 2022	6
Ovčácké slavnosti v Borovanech	9
NT Sedlčany	9
NT Helvíkovice	11
Svatováclavský NT v Pěnčíně	14
Celostátní výstava Náš chov v Lysé nad Labem	15
5. národní výstava AN koz, Lysá nad Labem	20
Šampionát plemenných beranů texel, Lysá nad Labem	22
ENT zwartbles, Lysá nad Labem	24
Zpracovatelé vlny a jiných přírodních materiálů, Lysá nad Labem	24
NT Vendryně	28
NT Úborsko	32
NT Valašská Senice	33
NT Bludovice	35
Ze zahraničí	
Výstava v Hannoveru 2022	38
Jak je u nás	
Hospodářství Ing. Jaroslava Adama Farma v Marinkách	40
	43
Pořád je co se učit	
Ošetřování travních porostů	44
Ohrožení!?	49
Mezi imitací a alternativou je rozdíl, platí to i u masa	49
Maso bez zvířat?	52
30 let novodobé historie chovu württemberské ovce	55
Pes - ovčákův pomocník	
Pastevecký pes - rady a tipy do začátku	57
Čtenáři nám píší	
Rozloučení	60
Jak se valašská ovce Ryšaňka stala umělkyní..	60
O kozách	62
Úřední deska	
Formulář na ZO beran, kozel	64
Kalendárium 2023	
Termíny akcí na rok 2023	65
Společenská rubrika	
Gratulujeme jubilantům	67
K osmdesátinám Pavla Kraťuka	68
VĚCNÝ REJSTŘÍK 2022	69
JMENNÝ REJSTŘÍK 2022	71
Inzerce	73

Svaz chovatelů ovcí a koz z.s.

Chovatelů 500, 252 09 Hradištko
e-mail: info@schok.cz, www.schok.cz
IČO 63109859, DIČ CZ 63109859
Bankovní spojení: Raiffeisenbank 6653093002/5500

vedení plemenných knih ovcí

Zlobice ev. č. 55, 666 03 Malhostovice
Hana Vyrčilová, tel.: 777 754 801
e-mail: pkovce@schok.cz

vedení plemenných knih koz

Chovatelů 500, 252 09 Hradištko
Šárka Kořínková, tel.: 777 754 813
e-mail: pkkoz@schok.cz

Předsednictvo SCHOK z.s.

Předseda

Ing. Richard Konrád, tel.: 777 754 802,
e-mail: konrad@schok.cz

1. místopředseda

Ing. Tomáš Klíma, tel.: 602 321 507,
e-mail: klima@schok.cz

2. místopředseda

Ing. Roman Ciešlar, tel.: 777 754 823,
e-mail: cieslar@schok.cz

Ředitel

Ing. Jiří Huml, tel.: 777 754 821, e-mail: huml@schok.cz

Spolková rada SCHOK z.s.

Ing. Richard Konrád, Ing. Tomáš Klíma, Ing. Roman Ciešlar

Středočeský kraj

Petr Kříž, tel.: 603 825 187, e-mail: ovce.pk@seznam.cz

Jihočeský kraj

Ing. Jan Vejčík, tel.: 721 100 001, e-mail: info@puvodnivalaska.cz

Plzeňský a Karlovarský kraj

Ing. Václav Kovář, tel.: 725 990 159, e-mail: info@arbocom.cz

Ústecký kraj

Jan Hála, tel.: 777 826 300, e-mail: uestecky@schok.cz

Liberecký kraj

Pavel Sokol, tel.: 603 276 692, e-mail: sokolsuffolk@seznam.cz

Královéhradecký kraj

Milan Domáň, tel.: 731 171 843, e-mail: doman.zernov@centrum.cz

Pardubický kraj

Michaela Kvisová, tel.: 777 664 636,
e-mail: info@romanovsheep.cz

Vysočina

Ing. Marie Jahodová, tel.: 606 314 379,
e-mail: marie.jahodova@email.cz

Jihomoravský kraj

Ing. Jiří Huml, tel.: 777 754 821,
e-mail: huml@schok.cz

Zlínský kraj

Pavel Slovák, tel.: 606 951 454, e-mail: slovak.pavel@volny.cz

Moravskoslezský kraj

Martin Carbol, tel.: 724 838 791, e-mail: 321.martin@seznam.cz

Předseda PKO

Ing. Martin Hošek, Ph.D. tel.: 777 754 809, 606 319 882,
e-mail: hosek@mendelu.cz

Předseda PKK

Ing. Ladislav Strnad, tel.: 777 754 855,
e-mail: strnad@schok.cz

Revizní komise Svazu chovatelů ovcí a koz z.s.

Předseda

Mgr. Ján Kováč, tel.: 777 754 808, e-mail: kovac@schok.cz

Členové RK

Ing. Nikola Havrdová, tel.: 607 592 105, e-mail: havrdn@fzt.jcu.cz
Ing. Petr Kotlaba, tel.: 731 159 641, e-mail: kotlaba@agrotrans.cz
Radek Říha, tel.: 728 492 496, e-mail: radek.riha71@gmail.com
Stanislav Zámečník, tel.: 602 733 627,
e-mail: stanislav.zamecnik@seznam.cz

ZPRAVODAJ SVAZU CHOVATELŮ OVCÍ A KOZ z.s.,

vydává:

Svaz chovatelů ovcí a koz z.s., zapsán ve spolkovém registru Městského soudu v Praze, oddíl L, vložka 74909,
redakce: SCHOK z.s., Zlobice ev. č. 55, 666 03 Malhostovice, www.schok.cz, e-mail: info@schok.cz,
evidováno u Ministerstva kultury ČR pod č. MK ČR E 12925
ISSN 1213-371X

Neprodejné! Zpravodaj je určen členům Svazu chovatelů ovcí a koz z.s.,
roční členský příspěvek SCHOK z.s. je 450 Kč, příspěvky na rok 2023 můžete poukázat na účet Svazu u Raiffeisenbank
6653093002/5500 (variabilní symbol Vám bude přidělen po dohodě s redakcí – Mgr. Šárka Dvořáková)
nebo je zaplatit složenkou.

Redakce zpravodaje nezodpovídá za obsah inzerátů.

Redakční rada:

Ing. Richard Konrád, Ing. Vít Mareš, Ing. Jiří Huml, Ing. Tomáš Klíma,
Ing. Martin Hošek, Ph.D., Ing. Roman Ciešlar, Ing. Ladislav Strnad, Mgr. Iva Oukropcová – redaktor

Grafická úprava a tisk:

SET SERVIS centrum reklamy a tisku s.r.o., Helvíkovice 113, 564 01 Žamberk, e-mail: studio@setservis.cz, www.setservis.cz

Distribuce:

5P Agency, Pražákova 876/66, 639 00 Brno
Do tisku předáno 06. 12. 2022, náklad 1 200 ks
Uzávěrka příštího čísla: 26. 2. 2023

■ ÚVODNÍK

Vážené chovatelky, vážení chovatelé, vážení přátelé, dovolte mi (pro začátek) malé ohlédnutí za rokem 2022. Jaký vlastně byl? V mnoha směrech lepší než předchozí, v něčem zase šetřil na radosti a pohodě. Rozhodně to byl rok voleb. Volili jsme nové krajské rady, zvolili jsme nové vedení Svazu. Po mnoha letech nekandidoval na předsedu ing. Vít Mareš, který si již užívá zaslouženého odpočinku a v době, kdy píše tento Úvodník, i procedur poděbradských lázní. Milý Vítku, děkujeme a přejeme pevné zdraví. Novým předsedou Předседnictva byl zvolen Ing. Richard Konrád, 1. místopředsedou ing. Tomáš Klíma, 2. místopředsedou ing. Roman Ciešlar. Vážené Předседnictvo, dovolím si za všechny členy Vám popřát pevné zdraví a hodně optimismu a pohody při Vaší nelehké práci.

Jistě velkým pozitivem bylo konání našich akcí - nákupních trhů, krajských výstav, ovčáckých dnů včetně účasti na celostátních výstavách hospodářských zvířat bez jakýchkoliv omezení. A že nám osobní setkání chyběla, to jsme poznali všichni. To se také projevilo hojnou účastí chovatelů a návštěvníků na výše uvedených akcích.

Bohužel se i nadále potýkáme s mnoha negativními vlivy, které mají dopad do chovů malých přežvýkavců. Počínaje jistými omezeními ze zákona až po neustále rostoucí populace šelem, zejména vlka, který páchá na chovech ovcí velké škody. Důsledkem je pak rozhodnutí chovatelů skončit s chovem. Ale i v této problematické oblasti se objevilo světlo na konci

tunelu. A tím je novela vyhlášky č. 432/2005 Sb., kterou se stanoví podmínky a způsob poskytování finanční náhrady za újmu vzniklou omezením zemědělského hospodaření. Tady bych si dovolil vyzvednout neúnavnost a zarputilost zástupců Svazu při vyjednávání finální podoby.

A co nás čeká v novém roce? Mimo poctivé a zodpovědné práce nás všech ve prospěch chovu ovcí a koz je to celá řada akcí. V dubnu nás čeká Členská schůze - sjezd delegátů v Koutech. Týden poté se sejdem na brněnském výstavišti na Národní výstavě hospodářských zvířat. V květnu se již naplno rozjedou nákupní trhy plemenných beranů a kozlů. Uskuteční se mnoho krajských ovčáckých výstav a dnů. Srpnový prázdninový čas nám přinese Ovenálie na Zlobici a výstavu Země živitelka v Českých Budějovicích. Jednou z podzimních akcí s velkým puncem bude výstava Náš chov v Lysé nad Labem. Poslední velkou společensko-odbornou akcí bude 26. setkání chovatelů ovcí a koz v Koutech (to poslední setkání bylo z hlediska přednášek jedno z nejlepších, jen jsme mezi účastníky postrádali chovatele koz).

Závěrem se sluší poděkovat a popřát. Jménem vedení Svazu chovatelů ovcí a koz z.s. děkuji nejen zaměstnancům, ale i všem spolupracovníkům, krajským radám, chovatelům a všem, kteří celoročně pomáhají, za neutuchající nasazení a elán, se kterým se vrhají do všech akcí a propagačních činností ve prospěch malých přežvýkavců. A přání? Domnívám se, že se všichni shodneme na pevném zdraví, pohodě a radosti z našich chovů.

Ing. Jiří Huml

■ 25. MEZINÁRODNÍ KONFERENCE CHOVATELŮ OVCÍ A KOZ V KOUTECH

4. - 5. listopadu 2022

25 - dvacet pět - čtvrt století - různý úhel pohledu na číslovku či slova. Pro Svaz chovatelů ovcí a koz je to významný mezník v pořádání ovčí konference. 4. listopadu přivítal poprvé ve funkci předsedy Svazu ing. Richard Konrád účastníky 25. mezinárodní konference chovatelů ovcí a koz, kterých přijelo přes šedesát. Přivítal nejen účastníky, ale i hosty - zástupce slovenského Zväzu v čele s panem předsedou Igorem Němčokem. Přivítal také všechny přednášející v čele s náměstkem ministra zemědělství ing. Petrem Jílkem. Závěrem svého projevu pozdravil všechny účastníky jménem dlouholetého předsedy Svazu ing. Víta Mareše, který se bohužel nemohl akce zúčastnit. A tak alespoň touto formou přejeme za všechny z Kout panu inženýrovi pevné zdraví a všichni se těšíme na příležitostná setkání.

Bohatý program přednášek, které jsme avizovali na webových stránkách Svazu, zahájil svým vystoupením pan ing. Petr Jílek. Téma jeho přednášky bylo více než zajímavé - Výhled dotační politiky na období 2023+. V první polovině příspěvku se pan náměstek zabýval národními dotacemi v programech 2.A. Podpora chovatelů, chovatelských svazů/oprávněných organizací a 9.A. Podpora chovatelských

doc. Dr. Ing. Josef Kučera - ČMSCH, a.s.

svazů/oprávněných organizací v oblasti poradenství a osvětové činnosti v živočišné výrobě. Ve druhé polovině se věnoval Strategickému plánu SZP. Pro chovatele ovcí a koz byly důležité informace o podporách v rámci intervence – podpora příjmu vázaná na produkci, ošetřování extenzivních travních porostů, oblasti s přírodními a jinými omezeními, ekologické zemědělství. Následovala přednáška zástupkyně Státní veterinární správy MVDr. Kláry Jelínkové. Posluchači se seznámili s aktuální nakažovou situací v České republice v oblasti kontroly zdraví ovcí a koz. Paní doktorka také hovořila o situaci v Evropě. Zmínila se o aktuálním výskytu neštovic ovcí a koz ve Španělsku po 50 letech, o výskytu katarální horečky roce 2022 ve srovnání s rokem 2021. Přítomné také informovala, že ČR podala v květnu 2022 na Evropskou komisi žádost o udělení statusu zanedbatelného rizika ke klasické klusavce pro celé území ČR. Metodika kontroly zdraví zvířat a nařízené vakcinace pro rok 2023 byla v době konání konference ve schvalovacím procesu na MZe. Po veterinární přednášce se ujal slova pan ing. Igor Nemčok, předseda ZCHOK na Slovensku. Ve své přednášce seznámil české chovatele s aktuální situací v chovu ovcí a koz na Slovensku včetně negativního dopadu růstu cen za krmiva a energie. Dopolední program zakončila přednáška předsedy Asociace soukromého zemědělství ČR ing. Mgr. Jaroslava Šebka. Ve svém vystoupení se zabýval postojem ASZ ČR k mediálně známé problematice společné zemědělské politiky, informoval přítomné o cílech asociace a podpoře sedláků.

Odpolední program zahájil ředitel firmy TREWIT, s.r.o. ing. Miroslav Duda. Tématem byla důležitost vyvážené

Zleva prof. Leoš Pavlata, prof. Vlasta Svobodová, doc. Šlosárková

Delegace ze slovenského Zvazu chovatelov oviec a koz - Ing. Nemčok, Ing. Kováčiková, Ing. Angelovič, Ing. Relovský, ředitel ZCHOK

minerální a vitamínové výživy v chovech ovcí a koz v průběhu chovatelského roku. S aktuálními informacemi z PGRLF, a.s. vystoupil předseda Představenstva doc. Ing. Josef Kučera. V roce 2021 vystoupila v Koutech ing. Dominika Sokolová s projektem FESTADA. Jak se systém za rok zdokonalil, kde všude se používá a jaké jsou záměry pro jeho další vývoj, to se posluchači dozvěděli od samotné autorky projektu v další přednášce. O problematice výskytu zvláště chráněných šelem slýchávají naši chovatelé již roky. Po velmi dlouhé době se podařilo vyjednat se státem náhrady pro poškozené chovatele. S aktuální újmovou vyhláškou vystoupili zástupci AOPK – RNDr. Jindřiška Jelínková, Ph.D., a ing. Pavel Pešout. Následně se slova ujal pan ing. Ivan Houdek, který si svou odborností získal chovatele již v loňském roce. Letošní rok nebyl výjimkou. Vzhledem k velkému zájmu o problematiku ošetřování pícních porostů jsme se s panem inženýrem domluvili na spolupráci v roce 2023 a sérii článků v našem Zpravodaji. S praktickými radami ohledně elektrických ohradníků fencee – výstavba, provoz, údržba vystoupil pan Jiří Stolín ze společnosti VNT electronics s.r.o. Náročný program pátečního dne zakončila přednáška 2. místopředsedy SCHOK z.s. ing. Romana Ciešlara, který se podělil o své zkušenosti při používání pasteveckých psů při ochraně stád.

Čas před společenským večerem ještě využili k setkání a jednání chovatelé plemena zwartbles a členové klubu Asociace pasteveckých psů.

Sobotní program byl věnován veterinární problematice pod vedením paní docentky Soni Šlosárkové. Celý program nesl název: **Důležité aspekty pro udržení zdraví ve stádu ovcí a koz.** A že šlo o důležité informace, věděli i sami chovatelé, kteří na konci každé přednášky věcně diskutovali s přednášejícím. V první přednášce se paní docentka věnovala problematice ketózy. Že jde o velmi důležitou věc, poznali posluchači v sále již po prvních slidech prezentace a doprovodném komentáři autorky. V následující přednášce seznámila MVDr. Jiřina Marková posluchače s průběžnými výsledky studie projektu Mze „Řešení problematiky výskytu bakteriálních, protozoárních a virových zoonotických agens v chovech malých přežvýkavců“. Po 10minutové přestávce se ujal slova pan profesor Leoš Pavlata, který se věnoval problematice vztahu výživy a nemocí malých přežvýkavců. Apeloval na důležitost vyvážené minerální výživy, zmínil se o interakci

Ing. Ivan Houdek - DLF Seeds,s.r.o.

podávaných minerálních prvků. Po přednášce na pana profesora směřovalo mnoho otázek. Diskuse poté pokračovala i v kuloárech. Parazitům se veterinární přednášky věnují každoročně. Paní profesorka Vlasta Svobodová vystoupila s přednáškou pod názvem „Parazité - návštěvníci nebo zabíjáci?“ Ve svém vystoupení upozornila na jednotlivé druhy parazitů, klinické projevy, léčení. Zmínila i oblast rezistence některých parazitů na současné dostupné přípravky.

Po celou dobu konání dvoudenní konference chovatelé diskutovali nejen mezi sebou, ale také využili možnost komunikovat s jednotlivými přednášejícími a získávat tak důležité informace, které mohou využít ve svých chovech.

Závěrem mi dovoluji, abych touto cestou poděkoval všem členům a chovatelům, kteří na konferenci přijeli. Naše poděkování patří také všem přednášejícím, kteří odprezentovali vysoce odborné přednášky. Děkujeme také zaměstnancům Svazu, kteří se podíleli na organizačním zajištění konference.

Naše poděkování patří také Konferenčnímu hotelu Luna a jeho zaměstnancům, kteří nám vytvořili výborné podmínky pro konání konference.

A nezapomeňte si poznamenat termín příští konference: 3. - 4. 11. 2023

Ing. Jiří Huml

Foto: Ing. Richard Konrád, Ing. Jiří Huml, Mgr. Šárka Dvořáková

Ing. Pavel Pešout - AOPK

Kolegové ze ZCHOK

Vystoupení náměstka ministra zemědělství ČR Ing. Petra Jílka

Vystoupení doc. Šlosárkové

Pohled do přednáškového sálu

Vystoupení prof. Svobodové

CZECH OPEN 2022

V termínu 8. - 11. září 2022 se na loukách v okolí Huníkova utkali jedni z nejlepších handlerů ovčáckých psů - v tomto případě border kolíí. Proběhl zde již tradiční závod pořádaný Klubem pracovních ovčáckých psů České republiky, Czech Open.

Závodu se zúčastnilo nejen 21 českých týmů, ale také závodníci z Německa, Polska, Maďarska, Slovinska a Rakouska. 60 týmů bylo rozděleno do 3 kvalifikačních skupin, odkud se snažili svými běhy dostat do nedělního finále. Každá skupina běžela na 3 různých fieldech, 3 různých typech ovcí a pod 3 různými rozhodčími. Pro organizační tým KPOP to znamenalo přichystat podmínky pro 360 kvalifikačních běhů během 3 dnů. Výkony závodníků posuzovali Samuel Manzi z Itálie, Ryan John Quinn z Irska a Wolfgang Lipczenko z Rakouska.

Finálová patnáctka nejlepších sestavena z těchto kvalifikačních běhů čítala i 4 české závodníky - Tereza Leciánová + Čára, Tereza Leciánová + Rou, Roman Holeček + Tap, Daniela Rájová + Phoenix.

Nedělnímu finále kralovala úspěšná česká handlerka Tereza Leciánová s fenkou jménem Čára. Hned prvním během celého finále nasadila laťku, kterou se již nikomu nepodařilo překonat. Stříbrnou medaili vybojoval skvělým výkonem německý handler Hendrik Kienker s fenkou Star, který obsadil i bronzovou příčku se psem Toddem.

Hendrik Kienker - vítěz ročníku 2021 - při svém finálovém běhu, který mu letos přinesl druhé místo

Letošní Czech Open byl nesmírnou výzvou ohledně technické stránky, a proto velké díky náleží všem organizátorům a pomocníkům. Akce takových rozměrů nemá v Evropě obdoby, proto ani zahraniční závodníci nezapomněli na konci všem pomocníkům a organizátorům poděkovat velkým potleskem.

Jakub Jaša, člen výboru KPOP

Foto: Andy Andyová

Daniela Rájová se psem Phoenix, jedna z českých závodnic, která se kvalifikovala do finále

Stupně vítězů Czech Open 2022 včetně rozhodčích - zleva - R. J. Quinn, S. Manzi, T. Leciánová, H. Kienker, W. Lipczenko

KRÁLOVÉHRADECKÉ DOŽÍNKY 2022

se uskutečnily šestnáctého a sedmnáctého září v Šimkových sadech. Pro nás bylo vybráno příjemné místo v lesoparku a přilehlá louka na Šancích.

Pro širokou veřejnost a děti jsme připravili dvoudenní program. Předváděli jsme zpracování ovčí vlny, práci se zvířaty, ukázky stříhání ovcí ručními nůžkami i strojkem. Největší zájem byl již tradičně o práci ovčáka se psem při ovládní stáda. Součástí byla i výstava plemen ovcí a koz od našich členů z regionu. Při této příležitosti pravidelně vyhodnocujeme nejlepší kolekci koz, nejlepší kolekci ovcí a šampiona

výstavy.

Letos byli oceněni:

- kolekce východofříských ovcí paní Zdeny Krušinové
- kolekce zakrslých koz holandského typu paní Jany Drtinové
- šampionem výstavy se staly jurské ovce od Honzy Moravce

Soutěžící obdrželi chovatelské pomůcky věnované společností Kamír a Co. Na hlavním podiu převzala ocenění od hejtmana královéhradeckého kraje Anna Tůmová. Zástupkyně druhé generace broumovských ovčáků a předlana průkopnice.

Prodáváme výrobky a speciality z kozího a ovčího mléka.

Součástí dožíněk byla už tradiční soutěž v ručním stříhání ovcí. Letos již desátý ročník, poprvé však se zahraniční účastí stříhačů.

Soutěž organizovala asociace stříhačů při SCHOK.

Text a foto Milan Domáň, SCHOK H.K
foto a výsledkové tabulky: Thierry Delhomme.

10. otevřené mistrovství republiky v ručním stříhání ovcí DOŽÍNKY Hradec Králové 17. 9. 2022

finále									
Počet kolo	Jméno a příjmení	Počet	Čas	Vteřiny	Získané body za			celk.	Umístění
		kusů	celkem	v.	čas	stříhárna	ohradu		
1	Karel Švarc	3	00.11.04	664	33,20	17	7,5	57,70	1
1	Ina Umhler	3	00.14.59	899	44,95	12	7	63,95	2
1	Tomas Kuhnt	3	00.16.31	991	49,55	15	7	71,55	3

kvalifikace									
Počet kolo	Jméno a příjmení	Počet	Čas	Vteřiny	Získané body za			celk.	Umístění
		kusů	celkem	v.	čas	stříhárna	ohradu		
3	Ina Umhler	6	00.41.27	2487	124,35	51	18,5	193,85	2
3	Karel Švarc	6	00.29.57	1797	89,85	49	27	165,85	1
3	Jakub Toms	6	00.47.26	2846	142,30	43	46,5	231,80	5
3	Jana Šínová	6	00.47.03	2823	141,15	46	43,5	230,65	4
3	Tomas Kuhnt	6	00.47.33	2853	142,65	41	20,5	204,15	3

stáda: Ing. Vladimír Bařina, Ph.D.

Rozhodčí : Lukáš Neugebauer, Thierry Delhomme

Karel Švarc, Ina Umhler, Tomas Kuhnt, Jana Šínová, Jakub Toms

OVČÁCKÉ SLAVNOSTI V BOROVANECH

Po dvou letech se konaly Ovčácké slavnosti v Borovanech. Změnou byl i termín 13. ročníku této akce. Z důvodů obsazenosti letních termínů byl zvolen jako nejvhodnější 18. září v neděli. I přes tuto změnu byl program zajímavý a spousta návštěvníků si našla cestu. Svaz chovatelů ovcí a koz se tradičně prezentoval zajímavou kolekcí ovcí. Podařilo se vystavit 6 plemen ovcí. Nejatraktivnějším pro diváky bylo opět plemeno ouessantské ovce od p. Prýmase, dále byla vidět krásná kolekce plemene zwartbles od p. Strejčkové. Dále zde byla vystavena plemena ovcí berrichon du Cher od p. Rolníka, merinolandschaf od p. Kutláka a plemena ovcí valaška

a šumavka od p. J. Vejčíka.

Prezentace stánku byla doplněna o prodej skopových klobás, kde návštěvníci mohli ochutnat, že i skopové maso je velice chutné.

Během dne manželé Topinkovi prováděli se svými psy ukázky pasení ovcí a jejich manipulaci. Zajímavé byly i ukázky zpracování vlny a výroba různých vlněných výrobků.

Tímto mi dovoluji, abych poděkoval všem, kteří se podíleli na uspořádání této akce a za jejich ochotu.

Text a foto Ing. Jan Vejčík
Předseda JČK SCHOK

PODZIMNÍ NÁKUPNÍ TRH NA PLEMENNÉ BERANY A KOZLY - SEDLČANY

V pravidelném zářijovém termínu (24. 9.) uspořádalo Středočeské krajské sdružení v chovatelském areálu ZO ČSCH v Sedlčanech tradiční podzimní nákupní trh plemenných beranů a kozlů.

Celkem bylo na trh přihlášeno 79 beranů a 7 kozlů od 17 chovatelů, což odpovídá současné chovatelské základně ve Středočeském kraji a přilehlých okresech krajů sousedních. Předvedeno bylo nakonec 63 beranů těchto plemen: charollais 20 ks, suffolk 17 ks, texel 16 ks, oxford down 2 ks, německá černošedá ovce 1 ks, vřesová ovce 7 ks. Kozlů bylo oklasifikováno 7: koza anglonubijská 4 ks, bílá krátkosrstá 1 ks, hnědá krátkosrstá 1 ks, koza burská 1 ks. Hodnocením zvířat byl pověřen Ing. Richard Konrád.

U plemene charollais (elitní nákupní trh) předvedli čtyři chovatelé 20 beranů, což ukazuje na skutečnost, že situace v chovu plemene je stále stejná. Chovem tohoto plemene se zabývá v České republice jen hrstka chovatelů, což je škoda, protože plemeno charollais má ze všech masných plemen ovcí nejkvalitnější maso. Berani byli hodnoceni v těchto třídách: ER 6 ks, EA 9 ks, EB 4 ks. Jeden beran byl vyřazen pro velký podkus. Šampiónem trhu se stal beran č. 27439 024 linie CHRISTIÁN, RPH 135,36, hodnocen výslednou třídou ER, kterého předvedl MVDr. Josef Vencel z Mirošovic. Na

Šampión beran plemene charollais, chovatel MVDr. Vencel

Výstaviště Sedlčany

druhém místě skončil beran č. 33649 024 linie CHAROUZD, RPH 140,73, hodnocen výslednou třídou ER z chovu Františka Dlabala z Hradce u Kostelce nad Černými lesy. Třetí skončil beran č. 35168 024 linie CHALK, RPH 113,95, hodnocen výslednou třídou ER z chovu Františka Schůta z Neveklova. Kolekce beranů byla velmi vyrovnaná, vynikala výbornou zmasilostí zad a kýt. Drobné vady se vyskytovaly v utváření spěnek a v utváření linií hřbetů.

Beranů plemene suffolk bylo předvedeno jen 17 kusů, což již třetím rokem ukazuje na klesající trend chovu tohoto plemene v ČR. Berani byli hodnoceni v těchto třídách: ER 4 ks, EA 8 ks, EB 5 ks. Většina beranů vynikala dobrou zmasilostí zad a kýt, drobnější nedostatky se vyskytly v utváření linie hřbetů a spěnek. Šampiónem byl vyhodnocen beran č. 29910 024 linie ADRENALIN, RPH 130,31, hodnocen výslednou třídou ER z chovu Ing. Martina Beránka z Petřín. Na druhém místě skončil beran č. 33656 024 linie BARRY, RPH 130,47, hodnocen výslednou třídou ER z chovu Františka Dlabala z Hradce. Třetí skončil beran č. 73346 042 linie CAESAR, RPH 104,18, hodnocen výslednou třídou ER z chovu Radka Čičmanského z Němčan.

Texelů bylo předvedeno 16 kusů a byli hodnoceni v těchto třídách: ER 2 ks, EA 5 ks, EB 6 ks, IA 2 ks. Jeden beran byl vyřazen pro výskyt rohů. Šampiónem byl vyhlášen beran č. 26025 034 linie TYMIAN, RPH 116,44, hodnocen ve výsledné třídě EA Františka Prchlíka z Mutějovic. Druhý skončil beran č. 39847 034 linie TAXIS, RPH 130,18, hodnocen výslednou třídou ER. Berana předvedl Bohuslav Novotný z Chýnova.

Celý chovatelský den se velmi vydařil, bylo velmi pěkné počasí, čemuž odpovídala i velká návštěva chovatelů. Přímou na aukci byli prodáni nejkvalitnější berani. Je vidět, že o kvalitní plemenné berany je stále velký zájem. Výborné bylo také občerstvení, které připravili chovatelé ze ZO ČSCH Sedlčany. Za celý chovatelský den patří organizátorům a i chovatelům velké poděkování.

Ing. Richard Konrád
Foto: Dominik Hošna

Šampión beran texel, chovatel František Prchlík

Výběr šampióna z plemene suffolk

■ CELOSTÁTNÍ VÝSTAVA NÁŠ CHOV 2022 V LYSÉ NAD LABEM

V tradičním termínu prvního říjnového týdne byl uspořádán šestadvacátý ročník výstavy Náš chov a Zemědělec. Hlavním lákadlem výstavy kromě naší Celostátní výstavy ovcí a koz byl také Národní šampionát holštýnského skotu a Národní šampionát masného skotu plemene charolais.

Naše celostátní výstava ovcí a koz byla rozdělena do čtyř dnů. Během výstavy jsme se prezentovali ukázkovou expozicí plemen ovcí a koz chovaných v České republice. První den výstavy se konaly dva elitní bonitační trhy plemen zwartbles a texel, bonitační trh masných a kombinovaných plemen ovcí. Druhý den se konal elitní bonitační trh holandských zakrslých koz a elitní bonitační trh plemene ovcí clun forest. Třetí den proběhl elitní bonitační trh beranů romanovských ovcí. V neděli, poslední den výstavy, si Klub chovatelů anglonubijských koz uspořádal svůj Národní šampionát anglonubijských koz.

Výstavy se zúčastnilo 68 našich chovatelů, kteří představili 17 plemen ovcí a 8 plemen koz. Vystaveno bylo během všech dnů výstavy 195 kusů ovcí a 70 kusů koz, což znamenalo, že naše expozice byla co do počtu zvířat nejpočetnější expozicí na výstavě. Masná plemena ovcí zastupovala plemena: suffolk, texel, oxford down a berrichone du Cher. Kombinovaná plemena ovcí byla reprezentována plemeny: clun forest, merinolandschaf, zwartbles, jurská ovce, kerry hill, jacob, walliserská černonosá ovce a naším národním plemenem valaškou. Plodná plemena zastupovala ovce romanovská, dojná plemena ovce východofriřská, málopočetná a zájmová plemena ovcí zastupovala ovce vřesová, kamerunská a ouessantská.

Z dojených plemena koz byla vystavena tři plemena, obě naše národní plemena koz - hnědá krátkosrstá, bílá krátkosrstá koza a anglické dojně plemeno koza anglonubijská. Masná plemena koz zastupovaly kozy burské, srstnatá plemena kozy kašmírové a mohérové.

Málopočetná plemena koz zastupovaly kozy zakrslé holandského typu a kozy walliserské.

První den výstavy se konaly dva elitní bonitační trhy, a to beranů plemene zwartbles, texel a bonitační trh masných a kombinovaných plemen ovcí.

Beranů plemene zwartbles bylo předvedeno 9 ks od dvou chovatelů. Hodnotitelem byl určen Ing. Tomáš Janoš. Berani byli klasifikováni v těchto třídách: 3x EA, 3x EB, 2x IA, 1x IB. Šampionem elitního trhu se stal beran č. 27342 024 linie ZÁBLESK, RPH 106,21, výsledná třída EB z farmy Nezbedovi, s.r.o. z Kropáčovy Vrutice. Na druhém místě skončil beran č. 88681 061 linie ZACHARI, RPH 116,90, výsledná třída EA z chovu Ing. Martina Hoška z Mohelna. Hodnocení berani byli velmi dobře osvaleni, většího tělesného rámce s dobře utvářenými končetinami a spěnkami, barevné znaky odpovídaly plemennému standardu.

Beranů plemene texel bylo předvedeno 16 kusů od pěti chovatelů. Hodnotitelem byl určen Ing. Martin Hošek. Berani byli klasifikováni v těchto třídách: 8x ER, 5x EA, 3x EB. Šampionem se stal beran č. 87920 053 linie TARANTINO, RPH 122,85, hodnocen výslednou třídou ER, kterého předvedl Lukáš

Pohled na expozici romanovských beranů

Neugebauer ze Žamberka. Na druhém místě skončil beran č. 3203 055 linie HANDBANK ROBRROY, RPH 123,45, hodnocen výslednou třídou ER z chovu Vladimíra Mazance z Police nad Metují, třetí byl beran č. 54211 062 linie TAXIS, RPH 137,22, hodnocen ER z chovu Josefa Balady z Velké nad Veličkou.

Všichni berani odpovídali plemennému standardu, byli výborně osvaleni.

Beranů masných a kombinovaných plemen ovcí bylo předvedeno 32 kusů (suffolk 4 ks, berrichone du Cher 1 ks, kamerunská ovce 4 ks, valaška 4 ks, kerry hill 3 ks, romanovská ovce 5 ks, východofriřská ovce 5 ks, ouessantská ovce 6 ks). Berani byli klasifikováni v těchto výsledných třídách: 21x ER, 5x EA, 3x EB, 2x IA, jeden beran byl vyřazen pro velmi měkké spěnky. Šampionem byl vyhodnocen beran plemene suffolk č. 3261 055 linie CODY, RPH 133,74, hodnocen výslednou třídou ER z chovu společnosti Družstvo Tekra z Kostelce nad Orlicí.

Vyhodnocením nejlepších kolekcí a jednotlivých zvířat na výstavě byl pověřen předseda Rady PKO Ing. Martin Hošek a Ing. Tomáš Janoš. Jejich úkol byl velmi těžký, protože všechna vystavená zvířata byla typickými zástupci svých plemen a byla velmi dobře připravena na výstavu. Po náročném výběru vyhodnotil jako nejlepší kolekci ovcí vystavenou na výstavě Náš chov 2022 kolekci ovcí plemene texel chovatele Ing. Pavla Vávry z Hrusic, jako druhá nejlepší kolekce byla vyhodnocena kolekce ovcí plemene merinolandschaf, kterou vystavila společnost Loudy, s.r.o. ze Seletic, třetí byla vyhodnocená kolekce ovcí kamerunských chovatele Petra Vyskočila z obce Jirny.

Měření výšky v kříži

Šampion beran výstavy - vřesový beran, chovatel Lukáš Kovárna

Šampion kozel výstavy - mohérová koza, chovatelka Ing. Ingrid Štěpánová

Šampionka výstavy - ovce suffolk, chovatel Pavel Sokol

Šampionka výstavy - koza hnědá krátkosrstá, roční kozička, chovatelka Ing. Milena Krejzová

Nejlepší kolekce ovcí - roční jehnice texel, chovatel Ing. Pavel Vávra

2. nejlepší kolekce ovcí, merinolandschaf, chovatel Loudy s.r.o.

3. nejlepší kolekce ovcí - kamerunské ovce, chovatel Petr Vyskočil

Bahnice a jehnice ovce walliserské černonosé, chovatelka Veronika Kubásková

Nejlepší kolekce koz - koza bílá krátkosrstá, chovatel Ladislav Štěpán

2. nejlepší kolekce koz - koza walliserská černokrká, chovatel Semir Henych

Šampion ENT zwartbles - beran, chovatel Farma Nezbedovi s.r.o.

Šampion ENT clun forest - beran, chovatel Ing. Martin Neuwirth

Šampion ENT koza zakrslá holandského typu, chovatelka Lucie Kuhová

2. nejlepší kozel ENT koza zakrslá holandského typu, chovatelka MVDr. Radka Loutchanová

3. nejlepší kozlík ENT koza zakrslá holandského typu, chovatelka Jana Drtinová

Expozice Klubu zpracovatelů ovčí vlny a jiných přírodních materiálů

Šampióny výstavy se stali beran plemene ovce vřesové Lukáše Kovárny z Křečovic a bahnice plemene suffolk, kterou předvedl Pavel Sokol z Rychnova u Jablonce nad Nisou.

Nejlepší kolekcí koz byla vyhodnocena kolekce koz bílých krátkosrstých chovatele Ladislava Štěpána z Běrunic, druhou nejlepší kolekcí se stala kolekce koz walliserských, které vystavil Semir Henych z Milovic. Šampióny se stali kozel kozy mohérové z chovu Ing. Ingrid Štěpánové z Podolí u Bouzova a koza hnědá krátkosrstá z chovu Ing. Mileny Krejzové ze Sosnové.

Výběr šampiónů ENT R Lysá nad Labem 2022

Druhý den výstavy se konaly dva elitní bonitační trhy, a to beranů plemene clun forest a kozlů zakrslé kozy a bonitační trh kozlů ostatních plemen.

Bonitačního trhu zakrslých koz se zúčastnilo pět chovatelů, kteří vystavili 18 kozlíků (ročník 2022). Hlavním hodnotitelem trhu byl Ing. Richard Konrád. Kozlíci byli hodnoceni v těchto třídách – 7x ER, 9x EA, 1x EB, 1x IA. Šampionem se stal kozel č. 12313 057 linie IGORWOLF, hodnocen výslednou třídou ER z chovu paní Lucie Kuhové z Martinic v Krkonoších. Na druhém místě skončil kozel č. 14746 037 linie RAM, hodnocen výslednou třídou ER chovatelky MVDr. Radky Loutchanové z Chvaletic, třetí skončil kozel č. 10015 058 linie CHARLIE, hodnocen také výslednou třídou ER z chovu paní Jany Drtinové z Vamberka.

Kozlíci vynikali pěkným pohlavním výrazem, dobře utvářenými trupy a pevnými končetinami.

Dále byli oklasifikováni dva kozli plemene koza anglonubijská, jeden kozel hnědý krátkosrstý, jeden kozel kašmírový a jeden kozel walliserský.

Pořadí prvních šesti beranů ENT R Lysá nad Labem 2022

Bonitačního elitního trhu beranů plemene clun forest se zúčastnili tři chovatelé, kteří předvedli 18 beranů. Hodnotitelem byl Ing. Tomáš Janoš. Berani byli ohodnoceni v těchto třídách: 5x ER, 8x EA, 5x EB. Šampionem se stal beran č. 99908 052 linie TOORN, RPH 122,20, hodnocen výslednou třídou ER z chovu Ing. Martina Neuwirtha z Pěčina. Druhý skončil beran č. 99909 052 linie SIMON, RPH 120,45, hodnocen ER také z chovu pana Neuwirtha. Třetí skončil beran č. 24946 024 linie HAZMAN, RPH 111,98, hodnocen EA z chovu Heleny Korecké z Řepína.

Všichni berani vynikali pěkným osvalením, pohlavním výrazem a dobře utvářenými končetinami.

Třetí den výstavy se konal elitní bonitační trh beranů ovce romanovské, kterého se zúčastnilo sedm chovatelů. Předvedeno bylo 44 beranů. Hodnocení zvířat provedl Ing. Richard Konrád. Berani byli hodnoceni v těchto třídách: 12x ER, 15x EA, 9x EB, 4x IA, 1x IB. Dva berani byli vyřazeni (zánět varlat, velmi měkké spěnky). Jeden beran byl odročen (otok končetiny).

Šampionem se stal beran č. 86802 053 linie ROLAND, RPH 137,93, hodnocen výslednou třídou ER, kterého předvedla Michaela Kvisová z Částkova. Druhý skončil berana č. 31312 024 linie ROMI, RPH 133,59, hodnocen ER z chovu Ing. Josefa Šlejtra, třetí skončil beran č. 31325 024 linie RUSLAN, RPH 140,11, hodnocen ER také z chovu Ing. Šlejtra. Čtvrté místo obsadil beran č. 31908 024 linie REMUS, RPH 132,99, hodnocen ER z chovu Miroslava Vjatera z Prahy, pátý skončil beran č. 13732 035 linie REBEL, RPH 129,39, hodnocen ER chovatele Jiřího Denka z Běhařova, šestý se umístil beran č. 86792 053 linie RUSLAN, RPH 133,96, hodnocen ER chovatelky Michaely Kvisové. Předvedení berani vynikali většími tělesnými rámci s výborným osvalením, výbornými pohlavními výrazy a typickými znaky zbarvení tohoto plemene. U některých beranů byly zaznamenány vady v utváření postojů zadních končetin a měkkí spěnky jak na předních, tak i zadních končetinách.

V neděli, **čtvrtý den** výstavy, se konal V. národní šampionát anglonubijských koz, kterého se zúčastnilo 12 chovatelů tohoto plemene, kteří předvedli 32 zvířat (článek je na jiném místě Zpravodaje).

Na stánku Svazu byl po celou dobu výstavy velmi čilý ruch. Byli jsme poctěni návštěvou paní místopředsdkyně Poslanecké sněmovny Parlamentu ČR Ing. Věry Kovářové

Tři nejlepší berani výstavy - 1. místo od chovatelky M. Kvisové, 2. a 3. místo chovatele J. Šlejtra

Šampion 2022 ENT R Lysá nad Labem - Paradise Faust CZ 86802053, majitel a chovatel Michaela Kvisová

2. místo ENT R Lysá nad Labem - ProVes Epos CZ 31312024, majitel a chovatel Josef Šlejtr

3. místo ENT R Lysá nad Labem - ProVes Emisar CZ 31325024, majitel a chovatel Josef Šlejtr

4. místo ENT R Lysá nad Labem - CZ 31908024, majitel a chovatel Miroslav Vjater

5. místo ENT R Lysá nad Labem - CZ 13732035, majitel a chovatel Jiří Denk

6. místo ENT R Lysá nad Labem - Paradise Fantastic CZ 86792053, majitel a chovatel Michaela Kvisová

a dalších významných státních činitelů. Návštěvníci mohli zakoupit odborné publikace na téma chovu ovcí a koz, mohli získat řadu propagačních letáků a hlavně řadu odborných rad. Stánek byl zpestřen ochutnávkou a možností zakoupení kozích a ovčích výrobků z farmy manželů Pulíčkových z Pěňčina u Jablonce nad Nisou. Na venkovním stánku byla

možnost zhlédnout přípravu a také ochutnat naši specialitu – balkánský jehněčí kotlík, který připravila společnost Oveko a.s. pod odborným dohledem Jana Macků.

Po všechny dny výstavy měli návštěvníci také možnost seznámit se s technikami sprádkání a zpracování ovčí vlny, kterou předváděly členky Klubu zpracovatelů vlny a jiných

přírodních materiálů SCHOK - Eva Uxová, Vlastimila Konrádová, Lada Teichmanová, Vladimíra Křenková, Jana Suchá, Kateřina Vodrážková, Jiřina Pařilová a Adéla Pařilová. Děvčata měla také každý den na hlavním podiu výstaviště módní přehlídku, kde s velkou profesionalitou předváděla návštěvníkům své kolekce výrobků z vlny. Jednotlivé předváděné modely vždy velmi trefně doprovodila komentářem předsedkyně Klubu Vladimíra Křenková. O přehlídku byl každý den velký zájem návštěvníků výstavy a všechna místa byla vždy zaplněná do posledního. Děvčata vždy sklídila po přehlídce velký potlesk.

Závěrem bych chtěl poděkovat všem chovatelům za pomoc při organizování této výstavy, protože to byla největší výstava ovcí a koz, kterou náš Svaz v letošním roce pořádal. O tom, že se výstava podařila, svědčí fakt, že po celou dobu výstavy byla naše hala stále zaplněná návštěvníky a na našem stánku se vystříдалo mnoho zájemců o chov ovcí a koz.

Ing. Richard Konrád
Foto: Michaela Kvisová

5. NÁRODNÍ VÝSTAVA AN KOZ - 9. 10. 2022 LYSÁ NAD LABEM

Dne 9. 10. 2022 jsem byla v Lysé nad Labem již na 5. ročníku Národní výstavy anglonubijských koz.

Toto plemeno Vás upoutá svým až charismatickým vzezřením, za které vděčí svým typickým znakům. Klabonos, dlouhé ucho a někdy velmi originální zbarvení. Hrdě držená hlava a důstojnost jsou neodmyslitelnou součástí těchto zvířat.

Při předvádění zvířata byla klidná, vyrovnaná a dobře spolupracující se svými majiteli. Ráda a pravidelně navštěvuji výstavu. Sama vlastním několik krasavic tohoto plemene a díky Ing. Magdaléně Dvořákové a Kataríně Mašátové, které se pečlivě věnují přípravám akce, má tato soutěž velice dobrou úroveň. Bylo opravdu na co koukat.

Velké díky patří celé porotě, která to neměla jednoduché a často jen maličkosti určovaly vítězné pozice.

Sponzoři, kteří přispěli cenami pro vítěze, zpestřili celkovou atmosféru.

Těším se na další ročník, divák a chovatel Radka Karlová

Vítězové 2022

- **Absolutní vítězkou ročníku 2022** se stala mladá koza- Neonka z Evzenova, chovatelky Renaty Dolejšové z Farmy Evzenov, vítězka dorostu 2021. Zároveň byla vítězkou kategorie 3A - Mladé kozy.
- **Absolutním vítězem 2022** se stal NW Optimus, majitelky Veroniky Wojnarové z farmy Nubie z Lužan. Mladý kozel pocházející z chovu manželů Neuwirthových, Farma Na Suché. Zároveň byl vítězem kategorie 3B - Mladí kozli.

Vítězové jednotlivých kategorií:

- **Třída 2A - Dorost, kozy 5 - 12 měsíců, vystavováno 11 zvířat:**
Šampion - Shaheen's Holly, majitelé Nikolay Dinkov a Lazaar Pashov, Farma Dzofra
res. Šampion - Naděje z Evzenova, majitelka a chovatelka Renata Dolejšová
- **Třída 2B - Dorost, kozli 5 - 12 měsíců, vystavováno 6 zvířat:**
Šampion - Eden z Evzenova, majitelka a chovatelka Renata Dolejšová
res. Šampion - Shaheen's Hubsy, majitelé Nikolay Dinkov a Lazaar Pashov, Farma Dzofra

Společná fotka

Vítěz výstavy 2022 - NW Optimus

- **Třída 3A - Mladí, kozy 1 - 2 roky, vystavováno 7 zvířat:**
Šampion - Neonka z Evzenova, majitelka a chovatelka Renata Dolejšová
res. Šampion - Sofie ze Skorkova, majitelka a chovatelka Magdaléna Dvořáková, Biostatok Skorkov
- **Třída 3B - Mladí, kozli 1 - 2 roky, vystavováno 3 zvířata:**
Šampion - NW Optimus - majitelka Veronika Wojnarová, farma Nubie z Lužan

Vítězka výstavy 2022 - Neonka z Evženova

- **Třída 4A - Dospělí, kozy 2 - 5 let, vystavováno 5 zvířat:**
Šampion - Zoe ZEŠUMAVY, majitelé a chovatelé Naďa Kroupová a Michal Chmel, farma ZEŠUMAVY
res. Šampion - Andělka z Medového údolí, majitel Veronika Wojnarová, farma Nubie z Lužan

Výběrová komise:

- Ing. Ladislav Strnad, předseda Rady plemenné knihy koz, šlechtitel a bonitér NT SCHOK z.s.
- Ing. Věra Mátlová, místopředseda Rady plemenné knihy koz a bonitér NT SCHOK z.s.
- MVDr. Ivo Tejnil, Ph.D, veterinární lékař pro ovce a kozy

Sponzoři:

- ADW feed, a.s. - Zemědělská výroba, výroba a prodej krmných směsí
- KAMÍR a Co. spol. s.r.o. - Prodej chovatelských potřeb, dojící techniky, elektrických ohradníků, napáječek a dalšího vybavení
- Dobrykolonial.cz a Dobrykurz.cz - Prodej vybavení a pomůcek pro domácí i faremní sýraře a malé mlékárny a kurzy Výroby sýrů prezenčně, v e-booku i v podobě videokurzu

Šampion Dorost 2022 - Eden z Evženova

Šampionka Dorost 2022 - Shaheen's Holly

Šampionka Dospělí 2022 - Zoe ZEŠUMAVY

res. Šampion Dorost 2022 - Shaheen's Hubsi

Ke každému ročníku je vydáván katalog, kde je možné najít u vystavovaných zvířat jejich původ po liniích. Podle jmen je patrné, ze kterých chovů pochází. Dále výsledky z užitkovosti a z hodnocení exteriéru.

Zajímavá začíná být provázanost a příbuznost vystavovaných zvířat s účastníky předchozích ročníků nebo jejich umístění v rozmezí několika let.

Doufáme, že budou příznivé podmínky i pro další ročníky a těšíme se na obohacení novými vystavovateli.

Výsledky doplnila Katarína Mašátová
Foto: Adéla Bláhová

res. Šampionka Dorost 2022 - Naděje z Evženova

res. Šampionka Dospělí - Andělka z Medového údolí

res. Šampionka Mladí 2022 - Sofie ze Skorkova

■ ŠAMPIONÁT PLEMENNÝCH BERANŮ TEXEL V LYSÉ NAD LABEM

Také v letošním roce se povedl uskutečnit v pořadí již druhý šampionát plemenných beranů texel, který proběhl 6. října v Lysé nad Labem. Hodnotilo se 16 beranů z 5 chovů. A to konkrétně chov Ing. Vladimíra Mazance, Mgr. Jana Kováče, Lukáše Neugebauera, firmy Dibaq a.s. a Ing. Josefa Balady.

Hodnocení se ujali Ing. Martin Hošek s Ing. Tomáš Janoš.

Do finále byl hodnotiteli vybrán a šampionem se stal beran číslo 87920/053, linie Tarantino z chovu Lukáše Neugebauera, druhé místo obsadil beran Ing. Vladimíra Mazance linie Handbank Robroy a na třetím místě se umístil beran Ing. Josefa Balady s linií Taxis.

Jako předseda klubu bych chtěl poděkovat chovatelům za účast a předvedení beranů. Těším se i v příštím roce na shledanou při již třetím šampionátu a ENT beranů texel v Lysé nad Labem dne **5. 10. 2023** a samozřejmě tímto zvu i další chovatele a jejich berany.

Kolekce beranů Ing. Vladimíra Mazance

I syn Ing. Vladimíra Mazance byl rád, že otec dovezl placku I. vicešampióna

Titul II. vicešampióna získal Ing. Josef Balada

Kolekce beranů firmy Dibaq a.s

Pohoda zvířat

Předvádění berana

Mimo jiné Vás chci touto cestou pozvat na členskou schůzi klubu plemene texel, a to v sobotu dne **21. 1. 2023**, do restaurace Jangelec u Vysokého Mýta. Mohou přijet i ostatní chovatelé, kteří by se chtěli stát členy Klubu chovatelů ovcí plemene texel, je však nutno potvrdit účast předsedovi klubu na email: lukas.neugebauer@seznam.cz.

Lukáš Neugebauer

Foto: Ing. Josef Balada, Ing. Vladimír Mazanec, Lukáš Neugebauer

Dcera Eliška byla ráda, že máme pohár

ENT ZWARTBLES LYSÁ NAD LABEM 2022

I letos se konal elitní nákupní trh beranů zwartbles v Lysé nad Labem. Ročník to byl již dvanáctý, byť trochu skromnější než některé předchozí. Přihlásili se dvě chovatelky a jeden chovatel, nakonec se ale trhu zúčastnila zvířata jen ze dvou chovů. Původně bylo přihlášeno na dvanáctý ročník pěkných dvanáct beranů, předvedeno však pouze devět.

Pokud by bylo předvedeno vše z katalogu, sešla by se zajímavá kolekce zejména z pohledu liniové skladby. Vidět na jednom místě zejména linii Záblesk a Zvon již není obvyklé, jejich dominance vrcholila již před několika lety. Linie Zoltán a Zachari jsme měli možnost vidět již minulý rok, letos tvořili polovinu z přihlášených beranů. Nakonec byli ale předvedeni čtyři Zábleskové z chovu Mirky Nezbedové z Kojovic a dva Zoltáni a tři Zachariové od Martina Hoška z Mohelna.

Obě kolekce beranů byly velice vyrovnané. Hodnotitel Ing. Ladislav Strnad přísně, ale spravedlivě ohodnotil exteriér beranů, barevné znaky plemene. Po hladkém oklasifikování jsme tradičně vzali do předvadiště svoje nejlepší berany. Při účasti dvou chovatelů a třech pohárů měla komise za úkol seskládat pouze tři předvedené berany. Mirka Nezbedová vzala do předvadiště nejtěžšího berana na ENT linii Záblesk, Martin Hošek s výpomocí Romana Křenka přivedli dva berany linie Zachari. Záblesk se svými skoro 68 kilogramy byl exkluzivní a o šampionovi ENT nebylo pochyb. Druhou a třetí placičku si odnesli velmi pěkní Zachariové. Po předání cen

Pohár a plaketa pro vítěze

a gratulacích proběhlo úspěšně i focení do novin a rodinných archivů a co je to hlavní, následný prodej větší části zúčastněných beranů. To je oproti prvním ročníkům ENT, kde se většina beranů vozila zpět domů, ta nejpříjemnější změna!

Věřím, že příští, ač třináctý ročník ENT zwartbles, přivede do Lysé zase početnější zastoupení chovatelů, mnoho špičkových beranů a nové i staré zákazníky, kteří si těmito berany zajistí pokračování prosperity ve svých chovech plemene zwartbles!

Ing. Martin Hošek, Ph.D.
Předseda klubu zwartbles
Foto: Farma Nezbedovi

Aukční berani zwartbles

Výběr šampiona

ZPRACOVATELÉ VLNY A JINÝCH PŘÍRODNÍCH MATERIÁLŮ NA VÝSTAVĚ V LYSÉ NAD LABEM

Podzimní výstava v Lysé na Labem byla letos poprvé, v tak velkém měřítku, obohacena o expozici výrobků z vlny, mohéru a nejrůznějších přírodních materiálů. Módní přehlídka byla opravdovou třešničkou na dortu a dle slov manažerky

výstavy paní Švecové se rozhodně bude opakovat.

Předně bych za vlněnky (tedy členky klubu) chtěla poděkovat vedení SCHOK za možnost prezentovat naši práci... nebo je to poslání? No, u mnohých z nás asi to poslání převládá.

Velmi si vážíme toho, že při výstavě ovcí a koz bylo pamatováno i na prostor pro ukázky zpracování vlny atd., na prezentaci výrobků z těchto zvířat a v neposlední řadě i na tu módní přehlídku.

Vladka Křenková v nápaditým háčkovaném šátku komentuje dění na pódiu

Modely z dílny Vladky Křenkové

Modely Jany Suché

Expozici vlny tvořilo sedm zpracovatelek. Lada Teichmannová předvedla výrobu plstěné hučky, Eva Uxová předení na kolovratu, Jana Suchá také provětrala svůj kolovrátek a předvedla širokou škálu pletených a tkaných výrobků, Kateřina Vodrážková překvapila návštěvníky svými plstěnými klobouky, Vlasta Konrádová po celou dobu výstavy pilně háčkovala, Vladka Křenková s sebou přivezla historický pletací stroj a pod jejíma rukama vzniklo mnoho párů barevných ponožek, Adélka a Jiřina Pařilovy předvedly plstění jehlou, tkaní na stavu i předení vlny.

To vše se podařilo vměstnat do vyhrazeného prostoru v těsné blízkosti oveček, takže bylo téměř nemožné nevšimnout si, co vše se dá vytvořit z těchto úžasných materiálů.

Pro módní přehlídku jsme měli k dispozici opravdové podium včetně krásné podzimní výzdoby i vlastního zvukaře, který se velmi dobře postaral o hudbu k přehlídce.

Na podiu vlněnky předvedly čtyřicet dva velmi nápaditých modelů. Modely byly očíslovány a diváci mohli hlasovat o nejlepší model. Přehlídka probíhala každý den a na závěr výstavy byl nejlepším modelem vyhlášen ten s názvem „V záři ohně“, je to plstěné sako a baret, který vytvořila Jiřina Pařilová. Gratulujeme Jiřince! Hlasující návštěvníci dostali malou pozornost v podobě plstěného srdéčka a Jiřinka byla odměněna poukazem na výrobu keramických knoflíků... jistě jej využije a ozvláští tak zase nějaký ten nový model.

Módní přehlídka není jen o koukání, ale zazněla v ní spousta informací včetně popisu, z jakého plemene ovce je použita vlna, jakou metodou model vznikl a další zajímavosti, jako

třeba kolik času je na zhotovení potřeba. Návštěvníci po skončení přehlídky ještě mnohdy znovu navštívili naši expozici a měli k výrobě spousty dotazů, a dokonce jsme několikrát měnily seznam modelů, neb výstava byla prodejní a model prostě do druhého dne již k dispozici nebyl. A to není stížnost, jen fakt, který prostě potěší.

Chtěla bych všem, kdo se na výstavě podíleli, ještě jednou poděkovat, jelikož tak pohodovou atmosféru jsem snad nikdy nezažila. Díky za vaše úsměvy, díky za vaši pomoc, díky za perfektní jídlo, čajíčky, kávičky (díky oběma Věrkám) a ještě jednou díky vedení SCHOK za to, že nezapomíná, že vlna patří k ovečkám.

Vladka Křenková
Foto: Lubica Jeleňová

Modely Vlasty Konrádové

Eva Uxová předvádí tkanou šálu v barvách levandule, kterou vytvořila Jana Suchá

Bolerko a barel vytvořila Jana Suchá, předvádí Jiřina Pařilová

...a protože zima je tu a šál není nikdy dost, další tkanou šálu z dílny Jany Suché předvádí Vlasta Konrádová

Jana Suchá sama autorka modelu s velmi luxusním provedením, kdy je příze tvořena vlnou a hedvábím

Piknikovou vestu předvádí Katka Vodrážková, vestu upředla a utkala Jana Suchá

I v tomto modelu hraje vlna první housle, ale ty druhé hraje v tomto případě velbludí srst.. předvádí Adéla Pařilová, vytvořila Jana Suchá

Jana Suchá předvádí vlastnoručně vyrobenou piknikovou vestu v bílém provedení

Móda nemusí být vždy jen oblečení, a tak vznikla tato čtenářská souprava, pléd a polštářky, předvádí Lada Teichmannová, autorka Jana Suchá

Kateřina Vodrážková předvádí tkanou šálu z vlny ovce východofrišské od Jany Suché

Jiřina Pařilová v modrém plstěném setu od Katky Vodrážkové

Vlasta Konrádová v plstěném kompletu Katky Vodrážkové

Plstěný klobouk a nákrčník, vyrobila Kateřina Vodrážková, předvedla Lada Teichmannová

Plstěný model vyrobila Katka Vodrážková, předvedla Éva Uxová

Plstěné pončo vzniklo v dílně Katky Vodrážkové a předváděla Adéla Pařilová

Plstěno mokrou technikou, vesta s názvem Frida a baret vytvořila Katka Vodrážková, předvedla Jana Suchá

Jiřina Pařilová předvádí plstěný set šatů a klobouku z dílny Katky Vodrážkové

Lesní pončo vyrobila Katka Vodrážková, předvedla Vlasta Konrádová

Katka Vodrážková vyrobila tento set s názvem Houbičky, předvedla Jana Suchá

Sako i baret jsou plstěny za mokra a sako je vytvořeno bez jediného švu - tedy vzniklo v jednom kuse. Vytvořila Jiřina Pařilová a předvedla Jana Suchá.

Jiřina Pařilová ve své plstěné sukni s plastickými vzory a pleteném šátku

Pletené pončo z ručně předené vlny

Plstěný klobouk a rukavice aneb do přehlídky se nám vloudila francouzská policistka

Adélka Pařilová předvádí mírně infantilní plstěný klobouk z dílny Vladky Křenkové

Kožešinka šedá z valašky, model Vladky Křenkové předvádí Kateřina Vodrážková

Plstěná sukně a vesta s plastickými vzory kopretin, vytvořila Vladka Křenková, předvádí Lada Teichmannová

Pletený šátek s názvem Svítání, vytvořila Vladka Křenková, předvedla Jiřina Pařilová

Kožešinové vesty z valašských ovcí vytvořila Vladka Křenková, předvádí Eva Uxová a Roman Křenek

PODZIMNÍ OVČÁCKÉ RADOVÁNKY VE VENDRYNI

Letos, stejně jako každý rok v tuto dobu, jsme se sešli ve Vendryni na historickém území Těšínského Slezska v okrese Frýdek-Místek, abychom si společně pochválili letošní přírůstky v našich chovech. :)

Počasí jak malované. Letošní podzim nám opravdu dopřál krásných dní. Líbezného počasí využilo mnoho návštěvníků nejen z území ČR, ale i ze Slovenska a Polska. Za informacemi a načerpáním zkušeností od chovatelů se zastavili i studenti Karlovy univerzity. Propagace chovu ovcí a koz byla doplněna o spřádání vlny a prodej vlněných výrobků, které jsou vždy originální a všichni je milujeme.

Klasifikace plemenných zvířat se zúčastnilo 7 kozlů a 102 beranů. Z tak velkého počtu beranů vybrat jednoho „pana Dokonalého“ nebylo vůbec jednoduché. Věřte mi nebo ne, ale v mých očích byli dokonalí všichni. A protože jsem je neposuzovala já, ale hlavy pomazané a věci znalé, podařilo se jim vybrat šampiona ještě po poledni. Cenu za šampiona trhu si převzal Michal Staszowski, a to za berana plemene suffolk. Michalku, znovu moc blahopřejeme!!!

Stali jsme se svědky krásného a velmi senzitivního okamžiku, kdy pan Cieslar s dalšími zástupci SCHOK MSK Dankou Dzikovou a Martinem Carbolem předávali cenu za „Dlouholetou chovatelskou činnost a přínos v chovu plemene texel“. Toto poděkování a ocenění si zasloužil pan OTTO CHOVANEC z Frenštátu pod Radhoštěm.

Šampion trhu - beran suffolk Michala Staszowského

Pan Otto Chovanec s cenou za dlouholetou chovatelskou činnost a přínos v chovu plemene texel

Berani lacaune Jiřího Prokeše

Pane Chovanče, všichni z Lašska i Valašska jsme hrdí na to, že máme mezi sebou tak skvělého chovatele. Ať Vám zdravíčko slouží, ořechovka chutná a Vaši rodinní nástupci dělají jen radost. Vždyť se mají od koho učit.

Velké díky za přípravu pohoštění ve formě teplých nápojů, klobás a výtečného gulášku patří manželům Tomisovým a Teichmannovým. Moc děkujeme za organizaci celé akce paní Daniele Dzikové, Martinu Carbolovi a Romanu Cieslarovi. Velmi děkujeme za objektivní a věcné hodnocení Michala Milerského. Za pečlivé zachycení milých okamžiků dvornímu fotografovi SCHOK MSK Staníkovi Seibertovi a všem ostatním starostlivým pomocníkům, kteří pomáhali s hladkým průběhem akce.

Mgr. Andrea Jakešová
foto: Stanislav Seibert

Největší zastoupení měli berani plemena suffolk. Pan Ing. Jan Kořán přivezl tradičně kvalitní, vyrovnanou kolekci 14 beranů šesti linií. Pan Valečka přivezl 2 berany a poprvé přivezl rovnou 15 pěkných beranů suffolk na aukci pan Petr Blahut. Charollais zastupovali 4 berani pana Mráze. Paní Kožnarová přijela se 4 berany plemene zwartbles a paní Spěváková předvedla 2 berany oxford down. Plemeno kerry hill zastupoval jeden beran od pana Hégra. Dva kozlíky plemene anglonubijská koza předvedla paní Benešová. Všechny

budoucí plemeníky oklasifikoval pan Ing. Antonín Vejčík. Šest beranů si odváželo nejvyšší ohodnocení. Po ukončení klasifikace proběhla při malém občerstvení přátelská beseda chovatelů.

Velké poděkování patří rodině Jandů za přípravu trhu a všem chovatelům za dobrý odchov beránků. Věříme, že všichni plemeníci najdou nové domovy.

Text a foto Jana Pešíčková

Berani zwartbles a oxford down

Ing. Antonín Vejčík a Jana Pešíčková při hodnocení kozlů

Berani charollais Jakuba Mráze

Suffolci Petra Blahuta

■ NÁKUPNÍ TRH BERANŮ VE VALAŠSKÉ SENICI

Na poslední pátek měsíce října, tedy 28. 10., připadl termín „Elitního nákupního trhu beranů romney“. Poprvé se tento trh konal ve Valašské Senici v části Kyčera na vrcholu jednoho z kopců. Pod tímto kopcem má chalupu pan Ing. Pavel Šeliga, odkud jeho rodiče a prarodiče pocházeli a hospodařili už od roku 1926. Důvod, proč se trh konal právě zde oproti tradičním Vrběticím, zmíním na konci tohoto krátkého psaní.

Do elitního trhu bylo přihlášeno 56 beranů, kteří byli přichystaní pro klasifikaci. Hodnotitelem trhu byl pan Ing. Michal Milerski, Ph.D. Nejprve bylo nutné zvážít všechna zvířata. K tomu byli nápomocni brigádníci z farmy pana Šeligy, takže šla práce rychle od ruky a mohlo se jít na samotnou klasifikaci. Ještě než začalo hodnocení, tak se slova ujal pan

Pohled na místo konání trhu ve Valašské Senici, Kyčera

Šeliga a následně trh zahájil úvodním slovem pan Milerski. Ze všech přihlášených beranů nebyl ani jeden vyřazen, a tak zdárně bylo ohodnoceno a zařazeno 56 beranů plemene romney (ER - 11x, EA - 28x, EB - 16x, IA - 1x). Pokud jde o kvalitu zvířat vybraných k hodnocení, byly kolekce od jednotlivých chovatelů vyrovnané, což také vyzdvihl pan dr. Milerski. Průběh trhu doprovázela hustá mlha už od brzkého rána, takže někdy se i ten beran ztratil z dohledu hodnotitele. Pro chovatele a návštěvníky trhu bylo přichystáno občerstvení v podobě guláše, klobás, frgálů a vdolečků, no zkrátka toho, co k Valašsku od nepaměti patří. K dobré a pohodové atmosféře trhu přispěl svou hrou na gajdy a zpěvem gajdoš Petr Sovják. V rámci této akce proběhla taktéž schůze klubu plemene romney, kterou vedl pan Ing. Švéda. Stejně jako předcházející roky, tak i letos panovala pohodová atmosféra a vstřícnost všech, kteří se na přípravě trhu podíleli. Za lepšího počasí by bylo možné se kochat krásami vrcholů Beskyd a výhledem na nedaleké Slovensko. Což také trochu mrzelo pořádajícího pana Šeligu, avšak nejednomu návštěvníkovi se líbilo právě to mlhavé počasí. Jak už to tak bývá, mlha se začala rozestupovat s koncem této akce.

Slunečná Kyčera den poté...

Důvodem uspořádání trhu na Valašské Senici bylo přiblížení této akce původním pasekářům z Kyčery, pánům Antonínu Zimkovi a Františku Brlícovi. Bohužel oba pánové se už této události nedožili. Čest jejich památce.

Ing. Tomáš Janoš

Foto: Ing. Pavel Šeliga, Pavel Slovák, Ing. Tomáš Janoš

Slovo úvodem - Ing. Šeliga, Ing. Milerski

Hodnocení beranů

Občerstvení na závěr trhu, i mlha se zvedla

Vážení beranů

■ NA BLUDIČCE JSME NEZABLOUDILI

V příjemném rodinném prostředí zemědělské usedlosti Bludička v Bludovicích u Nového Jičína proběhl ve středu 9. 11. 2022 již tradiční nákupní trh plemenných beranů původní valašky a ostatních užitkových plemen. Hostitelé, manželé Žitníkoví, jsou sami úspěšnými a moc šikovnými chovateli plemene valaška. Rovněž mají na statku dílničku, resp. Dílnu u Beránka, kde vyrábí regionální výrobky z vlastní ovčí vlny. Statek stojí za návštěvu i mimo nákupní trh, vřele doporučuji.

Z celkového počtu sta přihlášených zvířat na trh nakonec dorazilo úctyhodných 80 beranů z 5 různých plemen. V útulném prostředí pod dohledem hlídkujících včelích klátů se klasifikace odborně a objektivně zhostili pan Michal Milerski a Tomáš Janoš, našeptávala jim Daniela Dziková, která cestou na trh ztratila hlas, ale o to víc se jí zbystřil zrak a sluch. :) Bystrým a zkušeným okem vše jistila a kontrolovala. Šampionem trhu masných a kombinovaných plemen se stal beran plemene texel chovatele Antonína Hanáčka z Dvorců. V kategorii původních valašek pak beran pana Jana Šimčíka z Rožnova pod Radhoštěm. Moc Vám blahopřejeme.

Velké poděkování patří manželům Žitníkovým za poskytnuté zázemí, skvělé občerstvení a vynikající guláš.

ENT valašky

Beran lacaune Jiřího Prokeše

Ladislav Onderka u příjmu

Beran zwartbles Marcely Krčmářové

Dílna u Beránka, dějiště nákupního trhu

Hodnotitelé Ing. Milerski a Ing. Janoš

HOSPODÁŘSTVÍ ING. JAROSLAVA ADAMA

Nebyl jsem nadšen žádostí o příspěvek do Zpravodaje SCHOK, neboť nejsem žádný pisálek ani řečník, a navíc chov zvířat u mě nebyl do poloviny života cílem. Protože nyní již s chovem ustupuji, zmíním se o vývoji našeho podnikání obecně.

Po transformaci JZD Česká Sibiř Miličín jsme založili s.r.o. Sibagro, jejíž hlavní náplní byla rostlinná výroba, pro kterou jsme transformovali a na základě postoupení pohledávek od oprávněných osob získali neživý inventář a stroje pro potřeby rostlinné výroby. Živý inventář a stroje pro výrobu píce a krmiv převzala kolegyně Trnková. Ta po nezdařeném pokusu o rekonstrukci kravína ukončila činnost. Na nás zbylo vše, co po ní zůstalo. Skot jsme společně s oprávněnými osobami postupně

zlikvidovali a stroje si rozebrali vlastníci z transformace. Zbyly pozemky, o které v té době u nás nebyl velký zájem, hlavně o louky a pastviny. Při pohledu na zahradu, kde byla jeden rok nesečená louka, jsem se rozhodl o koupi ovčí plemene charollais. Doma jsme chovali asi 3 ks merinek. Nákupem 4 ks jehnic charollais a jednoho plemenného berana jsem zahájil svoji chovatelskou činnost. První bahnění (velká jehňata, těžké porody a neznalost celé problematiky) mě stimulovalo k většímu poznání celé problematiky chovu. Následující rok jsem zažil újmu. Mé pastviny navštívil německý ovčák s malým psíkem (naháněčem) a nahnali do rybníka plemenného berana a dvě charollais ovce, které se utopily. Dále pokousali dvě

Vřesovky na České Sibiři

mladé jehnice, jedna z nich skončila bohužel na kafilérii, druhá se vyléčila. Následoval nákup dalších dvou jehnic.

S přibývajícimi prohlubujícimi se zkušenostmi a radami od chovatelů a šlechtitelů SCHOK se chov rozvíjel celkem úspěšně. Zapojení do KU a produkce plemenných beranů a jehnic byly hlavním motorem činnosti. Zajímavé bylo sledování ovčí populace podle rodin, mléčnost, péče matek o jehňata, četnost ve vrhu, přírůstek i chování jedinců v ovčíně přes zimní období, která jsem prováděl individuálně s pořizováním záznamů.

Při postupné rekonstrukci kravína na hospodářství Nový Mlýn, získaného z privatizace Státního statku Votice, se vytvořila kapacita na zimní ustájení dalších ovcí. Podporou byly dostatečné plochy pastvin, které jsem postupně oplocovat pevným plotem.

Rozhodnutí manželky Věry bylo pořídit hezké černohlavé plemeno suffolk. Nákupem jehnic ze ZVOZD Horácko Opatov u pana Čapka jsem založil chov dalšího plemene.

Chov se tedy stabilizoval na úroveň cca 25 ks bahnic charollais a 25 ks bahnic suffolk.

Po rozšíření pastvin bylo nutné splnit podmínky pro získání dotací na plochu aj. Nákupem jehnic plemene vřesové ovce od pana Řípy z Mokrovrat a dovozem z Německa jsem rozšířil náš chov na 70-75 ks matek základního stáda. Tento stav splnil dotační podmínky na plochu cca 28 ha.

Velké množství porodů, náročnost péče o všechna zvířata a ubývající síly vedly k dalšímu rozhodnutí. V roce 2015 (tedy po 12 letech chovu) jsem prodal celý chov plemene suffolk a nákupem 7 ks jalovic Aberdeen Angus

zahájil chov skotu. V roce 2020 jsem prodal celý chov ovcí charollais. Novým majitelem zvířat se stal Bayer Daniel - Nečtiny.

A jaký je současný stav?

V chovu skotu v současné době chovám 16 ks základního stáda krav. Produkují plemenná zvířata (jalovičky i býčky). Býčky přes odchovnu plemenných býků Cunkov. Zrekonstruoval jsem druhý kravín na hospodářství Nový Mlýn pro zimní telení krav a jalovic, v druhé části provádím výkrm býků, kteří nesplňují podmínky zařazení do chovu. V současné době hospodařím jako samostatně hospodařící rolník na 57 ha luk a pastvin. Skot mi naplňuje podmínky pro poskytnuté dotace.

Dále chovám 15 ks bahnic ovce vřesové a dva plemenné berany. Produkují plemenné beránky. Ovce jsou celoročně na pastvině, mají přístup do otevřené salaše k příkrmu, vodě a ochraně před nepřízní počasí.

Obě plemena (skot i ovce) jsou plemeny primitivními, čímž vytvářejí podmínky pro snazší odchov. Dospělácký věk vytváří otázku nástupce. Syn Jaroslav je rozhodnut v chovu obou plemen pokračovat. Zatím ovšem prohlašuje: „Dokud to s mamínou zvládáte, není důvod nic přebírat.“ Vše tedy ukáže až čas.

Jak jsem uvedl na začátku, hlavní činností byla, je a bude rostlinná výroba a služby spojené s jejím provozem. Proto mi dovoďte se zmínit o její struktuře, i když přímo nesouvisí se SCHOK. Naše rodinná firma Sibagro s.r.o. hospodaří na výměře 520 ha orné půdy. Louky a pastviny v rozloze 57 ha obhospodařuji já pro chov ovcí a skotu. Pěstujeme mák na 30 ha, hrách na 50-70 ha, brambory na 20 ha, trávy na semeno na 30-60 ha, ječmen ozimý na 70-90 ha, pšenici ozimou na 140-190 ha, řepku ozimou na 100-120 ha, zbytek oves a plodiny na greening. Brambory pěstujeme výhradně konzumní, sadbu rozmnožujeme pouze pro vlastní potřebu.

Jarní pastvina

Pěstujeme cca 5 odrůd od salátovek až po univerzální dle požadavků našich odběratelů. Vlastníme odkameňovací linku, plnič beden. Nyní řešíme nákup baličky a paletizéru pro různé kategorie balení brambor.

Služby, které poskytujeme našim zemědělským sousedům, jsou odvislé od naší vlastní kapacity. Jedná se například o sklizeň plodin kombajny New Holland, zakládání porostů sečnou Horsch Focus, mulčování, prohrnování cest aj. Plně však jako službu zajišťujeme aplikaci pesticidu dvěma samochodnými postřikovači Tecnomo Laser pro smluvní partnery. Provádíme také uskladnění kapalného dusíkatého hnojiva DAM s následnou aplikací.

Od roku 2021 jsme plně rodinná firma, proto také téměř všichni členové rodiny zde pracují. Syn Jaroslav řídí a plní činnost služeb, sklizňové práce, mechanizaci, opravy, třídění a uskladnění brambor. Vnuk Daniel Ing. provádí agrotechnickou činnost, realizuje polní práce (podmítky, kypření, setí, sázení aj.). Mimo jiné provádí poradenskou činnost u sousedů a od nových komunálních voleb vykonává funkci místostarosty našeho městyse. Vnuk David obsluhuje postřikovače, traktory, sklizňové stroje a jinak rád hraje PC hry a fotbal. Drahá žena Věra se mimo jiné stará o domácnost a zajišťuje plnění žaludků rodiny a zaměstnanců. V pracovním poměru máme další 4 zaměstnance (účetní, 2 pomocné síly, 1 traktorista). Sezónní práce, zejména při sklizni brambor, zajišťujeme s důchodci na DPP. Dále u nás celkem stabilně pracují dva zedníci na OSVČ cca 4-6 měsíců v roce, kteří provádí opravy i výstavby zemědělských i rodinných budov pro neustálé zvelebování a modernizování objektů.

Od roku 2020 díky vlastnictví patřičných moderních strojů a softwarů zajišťujeme sběr dat o pozemcích,

Naše pole, louky, lesy...

Rodinná idyla

výnosech plodin a postupně zavádíme precizní zemědělství.

Mimo uvedených činností zajišťujeme pěstební a těžební činnost na ploše 29 ha lesů (24 ha vlastních, 5 pronajatých). Dále realizujeme chov ryb na 6,5 ha vodních ploch. Každý rok pořádáme veřejný výlov rybníka s občerstvením a kulturním programem, a to již tradičně od roku 1995.

Další rodinnou činnost přinesla s návratem do rodného místa z pražských manažerských funkcí dcera Veronika. Navázala tak na zdroje, kterými jako rodina disponujeme, a pustila se do budování ekologické květinové a levandulové farmy Kytky z České Sibiře. Zároveň společně oživujeme jeden místní statek, který má naše rodinné historické kořeny a nabízí prostor pro různá setkávání, svatby a jiné happeningy. Toto místo, které nese název DOMA na České Sibiři, je hezky zasazeno do naší českosibiřské krajiny, je obklopeno našimi poli, lesy, loukami a rybníky a návštěvníkům nabízí krásné pohledy.

Naše činnost, jak jsem popsal, je velice rozmanitá, vyžaduje každodenní zapojení do organizace prací i plnění vlastního výkonu práce. Zatím jsem ještě koordinátor některých činností a jiné úseky již přebírá mladší generace, za což jsem velmi rád, neboť síly a zápal s věkem pomalu opadají. Práce v zemědělství je náročná a variabilní. Celý život mě bavila, i když přinášela různá úskalí, ale naopak zase radost z vykonané práce či chovatelského, pěstitelského úspěchu. Určitě, kdybych se podruhé narodil, chtěl bych být opět zemědělcem.

S chovem ovcí jsem prožil dlouhá léta, poznal jsem mnoho skvělých lidí z řad vedení, šlechtitelů, chovatelů. Jsem velmi rád mezi vámi, kde můžeme osobně probrat problematiku chovu (kterou v příspěvku nezmiňuji), rodinné a osobní záležitosti, pobavit se při sklence něčeho dobrého, případně si zanotovat.

Těším se na další setkávání

Ovcím zdar, Jarda Adam

Charollais v ovčíně

Výhled přes levandulové řádky

FARMA V MARINKÁCH

V krásné krajině jižních Čech, v blízkosti České Kanady, máme od roku 2014 rodinné hospodářství. Podle místa nese název Farma v Marinkách a hlavním zaměřením je chov plemenných anglonubijských koz a výroba mléčných produktů.

Toto plemeno bylo vyšlechtěno na Britských ostrovech křížením indických a súdánských koz s anglickými mléčnými plemeny. Jsou to ony, kozí aristokratky, krásné, elegantní s dlouhými ušima, charakteristickým klabonosem a barevných odstínů, které si jen dovedete představit. Péče o ně je velmi náročná, avšak odměnou za ni je vynikající mléko. Má trochu jiné složení než u klasických plemen koz (vyšší tuk a bílkovina) a ceněno je i pro svoji lahodnou chuť.

Farmu se snažíme stále vylepšovat. V roce 2019 jsme zbudovali moderní kozín s výběhem, jehož součástí je i dojírna. V něm žije celé kozí stádo s výjimkou kozlí skupiny. Od jara do podzimu vyháníme kozy na pastvu a snažíme se, aby chov probíhal co nejpřirozenějším způsobem. Klademe velký důraz na výběr krmiva a nepoužíváme krmiva s GMD.

Současně s kozínem jsme přímo na farmě postavili i novou zpracovnu a zahájili výrobu vlastních produktů, které uvádíme na trh pod značkou Nubijka. Máme schválenou a registrovanou mlékárnu a používáme výhradně kozí mléko, které není homogenizované, tzn. že tučnost mléka nijak neupravujeme.

Co se týče výrobků, zaměřili jsme se na produkty zdravé výživy, které jsou nejen zdravé, ale i velmi chutné. V nabídce máme vedle klasických výrobků, jako jsou jogurty a kefíry s příchutěmi či v přírodní variantě, také výrobky méně tradiční. A to mléčné krupice nebo bezlepkové cereální kaše s bambusovou vlákninou v několika příchutích. Nejoblíbenější je asi rýžová kaše se skořicí či kaše lahodná z čiroku a červené quinoi. Kašičky jsou určené pro děti, čemuž odpovídá i jejich složení. Maminky oceňují, že je lze ohřát přímo v kelímku, nebo je můžou vzít jako rychlou svačinku na procházku.

Milovníci sladkého si mohou pochutnat na pudinkových krémech. Stačí si jen vybrat z široké nabídky příchutí. V letních měsících je však největším lákadlem naše zmrzlina, jak jinak než z kozího mléka, pro kterou k nám jezdí lidé z daleka.

Nejúspěšnější výrobek je Farmářský kozí jogurt Nubijka, který krátce po svém uvedení na trh získal ocenění „Chutná hezky, Jihočesky“, zvítězil v kategorii mléčné výrobky v prestižní soutěži Regionální potravina a do třetice mu byla udělena národní značka kvality Klasa, kterou uděluje ministr zemědělství mimořádně kvalitním potravinářským a zemědělským výrobkům.

Další oceněné výrobky jsou Mascarpone (Chutná hezky, Jihočesky), Farmářský kozí kefir bílý (Klasa, Chutná hezky, Jihočesky), Farmářská kaše lahodná (Klasa) a Farmářská kaše rýžová se skořicí (Klasa), Jogurtový nápoj probiotický jahodový a Jogurtový nápoj probio natur (Chutná hezky, Jihočesky) a další.

Práce na farmě nás naplňuje, i když je náročná. Současná situace je však velice obtížná a je těžké předvídat, co bude dál. Výrobní i provozní náklady stále rostou a pro mnoho výrobců i chovatelů je situace neúnosná. I když se výrobci snaží navyšovat ceny jen o nezbytné náklady, někteří prodejci výrobky nesmyslně předražují, což ve výsledku odnese nejen zákazník, ale i výrobce.

Nezbývá než věřit, že vše překážeme a budeme dál moci pokračovat v práci, kterou většina z nás miluje.

Všem přeji hodně sil

Jana Drobilová Holcová

Plemenný beran ML, chovatel Laube, Rechfelde, Braniborsko 2009, foto M. Milerski

Bahnice ML, 1938

PASTEVECKÝ PES - RADY A TIPY DO ZAČÁTKU

Pastevecký pes je sám o sobě závazkem na mnoho let. Je třeba mu věnovat určitou péči po celý rok, i mimo pasetevní sezónu. Je třeba psy zajistit proti útěku, v případě, že je pohromadě více psů různého pohlaví, bude třeba myslet na hárání fen a připravit prostor na oddělení psa/feny. A i když v případě pasteveckých psů nemůžeme mluvit přímo o výcviku, výchova je naopak nezbytností.

Co farmáře čeká, když si přiveze na farmu štěně pasteveckého psa?

V první řadě je třeba pamatovat na to, že hospodářská zvířata neuvyklá soužití se psy budou přítomnost psa řešit. Je tedy třeba připravit, nejlépe přímo ve stáji, ohrádku pro psa, kde bude pes mít klid pro sebe a nebude současně rušit zvířata. Na prvotní zvykání jsou vhodná jehňata velikostně zhruba odpovídající velikosti psa, zejména beránci. Hned v začátku je dobré ujasnit si pravidla a potřeby, zaběhnoutý chod hospodářství, a na ten psa uvykat. Pastevecký pes má mít stabilní psychiku a prvotní odloučení od sourozenců a matky by měl dobře zvládnout. První dny po odstavu může být štěně trochu skleslejší, ale není žádoucí tento stesk přehnaně řešit a štěně například brát dovnitř – štěně se pak naváže více na člověka namísto zvířat a problém se nevyřeší, naopak se posílí.

Pokud jde o odběr štěněte okolo 8 týdnů věku, což bývá standardní doba odběru u většiny chovatelů, čeká nového majitele dokončení očkovacího schématu. První očkování proběhne u chovatele, po třech týdnech se potom dělají 2 přeočkování, tedy cca okolo 10. týdne věku a 13. týdne věku. Od 3 měsíců věku lze už očkovat i vzteklinu. Následně se po roce přeočkovává kombinovanou vakcínou, u vakcíny proti vzteklině je dle typu vakcíny přeočkování jednou za rok,

I takto může vypadat prvotní kontakt s hospodářskými zvířaty. Štěně středoasijského pasteveckého psa poprvé u krav. Foto: Edina Vargová

potažmo jednou za 3 roky. Ačkoliv je v ČR jediné povinné očkování, a to proti vzteklině, doporučuje se očkovat základní schéma, u psů pohybujících se u hospodářských zvířat navíc také tetanus. Léčba tetanu u psa je náročnější a prognóza nejistá. Prvním rizikovým obdobím je doba přezubování (cca 4.-6. měsíc věku), kdy psi rádi vše okusují,

Pastevečtí psi nacházejí uplatnění i ve farmových chovech jelenovitých. Prvotní nedůvěřivost se postupně změní a zvířata přestanou přítomnost psa řešit. Foto: Edina Vargová

a tak může dojít k hlubšímu poranění v dutině ústní, infekci bakterií *Clostridium tetani* a propuknutí tetanu. I tady platí, že prevence je levnější než léčba.

Co se krmení týče, štěně do věku cca půl roku se standardně krmí 3krát denně, později 2krát denně, od zhruba roku věku je to na majiteli. U pracovních pasteveckých psů se asi nejvíce osvědčilo krmit dospělé psy jednou denně, a to ráno. Psi jsou nejvíce aktivní v době soumraku a v noci, nakrmený pes pracuje s menším nasazením. Už od štěněte je třeba držet psy štíhlé, nepřekrmovat.

Velmi zásadní věcí je kvalitní oplocení, které psovi jasně vymezí jeho teritorium. Pokud oplocení chybí nebo je pro psa překonatelné, pak si pes začne téměř vždy rozšiřovat s postupem času své teritorium. Většina psů skvěle respektuje elektrický ohradník, na případné rány elektrickým proudem jsou velmi citliví. U oplocení z uzlíkového pletiva (lesnické, ovčí) může dojít k poranění, pokud se pes při pokusu plot zdolat do pletiva zamotá, skřípne apod. Klasické ploty bez předsazených elektrických vodičů může pes také začít zuby rozplétat. Čím méně příležitostí k podobným zábavám pes má, tím méně problémů majiteli způsobí.

Často také padá otázka, zdali je lepší pořídit si pouze jedno štěně, nebo rovnou dvě, případně více. Odpověď není jednoznačná. Pro pasteveckého psa není samota zcela přirozená, pro budoucí práci je lepší, pokud jsou psi alespoň dva a mohou se střídat ve strážení. Pokud by došlo k reálnému střetu s predátorem, jako je vlk, měl by být počet psů alespoň tak velký, jako je počet vlků ve smečce. V podmínkách ČR však v kombinaci s dalšími prvky zabezpečení zatím stačí ve většině případů i 1-2 psi. Nevýhodou pořízení dvou či více štěňat najednou je zejména to, že se budou vázat v první řadě na sebe navzájem, mohou se také povzbuzovat ve hře a upevňovat si zlovyky. U sourozenců je známá také rivalita, tzv. sourozenecký syndrom, kdy spolu štěňata mohou nadměrně soupeřit o zdroje a dominanci. Tak jako tak je třeba psovi vymezit hranice, u dvou a více stejně starých psů je většinou třeba větší důraznosti.

Vřele doporučuji si najít dobrého chovatele psů, který bude ochotný komunikovat s novým majitelem i nadále a v případě potřeby poradit. Často je to nejsnadnější a nejrychlejší cesta, jak vyřešit problémy. Naopak nedoporučuji impulzivní nákup štěněte, kdy bude farmář narychlo shánět psa a sáhne po prvním, co bude k mání. Dobře vybrané štěně vám ušetří mraky práce.

Výchova, aneb jak moc nezávislý je pastevecký pes

Ačkoliv se pastevecký pes nedá příliš cvičit, je třeba ho vychovávat. Výhodou je, že výchova se dá zvládnout v podstatě za běžného provozu. Když psovi nesete žrádlo, nenechte ho po vás skákat. Pokud leží v cestě, učte ho, že je to on, kdo musí uhnout. Pastevečtí psi rádi využívají při hře a poštuchování tlaku těla, nedovolte psovi se na vás tlačit. Nepretlačujte se s ním, vezme to jako hru, rázně ho odstrčte, tak se nebude mít o co zapřít. Buďte spravedliví a důslední a pes vás bude respektovat. Pro případné korekce potom bude v drtivé většině případů stačit hlas. Nedovolte psovi nahánět zvířata, jakkoliv je nadměrně obtěžovat. Štípání do mulce, vytrhávání vlny, kousání do ocasu, to vše by pro psa mělo být tabu. Psa nezostřujte provokováním, třeba když štěká na procházející lidi za plotem. Většinou okolo půl roku věku psi začnou více hlídat a více štěkat. Dalším obdobím zvýšené hlídací aktivity bývá doba pohlavního dospívání, tedy okolo roku věku. V tomto rozmezí přichází i doba, kdy psi štěkají na mnoho podnětů,

Ke zvířatům je možné zařadit i staršího psa. V Zoocentru Srdov se to úspěšně podařilo. Foto: Michal Fišer

Chvilka práce a pletivo je na kusy. Psí zuby si s lesnickým pletivem hravě poradí a hrozí nebezpečí útěku psa i zvířat. Foto: Anna Saxlová

učí se mezi nimi rozlišovat ty podstatné. Postupem času samovolně dojde k úpravě, až si pes osvojí, které podněty může ignorovat. Štěkáni je ovšem pro pastevecké psy zásadní pracovní pomůckou, pomocí hlasu vyznačují své teritorium. Přínosem je, že se zvěř drží dále a nedochází třeba ke strhávání ohradníků vysokou a černou zvěří, potažmo ničení pastvin rytím.

Provozu farmy je třeba uzpůsobit i socializaci psa, jiné požadavky budou kladeny na psa, který musí trávit většinu času pouze se zvířaty, jiné budou kladeny na psa, který bude případně přicházet do určitého kontaktu třeba s návštěvníky. Tak jako tak žijeme v civilizovaném prostředí a je dobré psa uvynout na základní manipulaci pro případ návštěvy veterináře, případně bonitace či výstavy, pokud bychom v budoucnu chtěli psa uchovat. Konkrétním podmínkám je dobré přizpůsobit i výběr plemene.

Je dobré mít na paměti, že samostatnost k pasteveckým psům patří. Musí být schopni se rozhodovat bez přítomnosti člověka, mají být prodlouženou rukou a smysly pastýře. Nejspíše se každý jednou v praxi setká s tím, že některé lidi nebudou psi ochotni tolerovat a budou na ně

reagovat více nesnášenlivě, totéž platí i pro jiné psy. Žádná míra socializace a cepování nevymaže pasteveckému psu jeho instinkty. Tedy dobrému pasteveckému psu. I pes, který se většinu času chová jako hodný medvěd, může v některých situacích reagovat nečekaně. Majitel by toto měl chovat v paměti.

Považuji za důležité se v tomto článku vyjádřit ještě k jedné věci, a to je tzv. testování pasteveckých psů. U různých plemen to znamená různé věci, existuje např. test povahy pro pyrenejské horské psy (Test de Comportement) prováděný francouzskou organizací R.A.C.P. U středoasijského pasteveckého psa se pod tímto skrývá testování reakce na druhého, cizího psa (v ideálním případě), v horším případě také testování v souboji, tedy v podstatě psí zápasy. Psí zápasy nejsou ani legální, ani žádoucí. V realu vedou k selekci agresivních psů, kteří nejsou vhodní k práci u zvířat. Někteří lidé vydávají tyto praktiky za tradiční, obhajují je tím, že pouze pes, který se zvládne postavit v souboji jinému psu, bude schopný bránit stádo před predátory. Faktem je, že na východě jsou psí zápasy oblíbenou zábavou, která jistou tradici má. Pracovní psy ale selektovalo samotné prostředí a jejich způsobilost pro práci. Psí souboje jako tradiční nástroj selekce pracovních psů vyvrací například i Latif Latifi, který se dlouhé roky věnuje zejména tádžickým pasteveckým psům přímo v jejich původním prostředí.

Agresivita by pasteveckému psu neměla být vlastní, neexistuje ani přímá úměra mezi agresivitou a schopností chránit stádo před predátory. Dokonce je tomu naopak. Agresivita je v podstatě příliš zesílený obranný pud, který se snadno obrací i proti jiným psům ve smečce, hospodářským zvířatům, nebo i lidem. Pro evropské podmínky potřebujeme vybírat psy se stabilním nervovým systémem a neagresivní. Dobrý a silný pes nechce bojovat, dokud to není nevyhnutelně nutné. Takový pes potom dokáže urovnat konflikty mezi psy a leckdy i mezi hospodářskými zvířaty.

Anna Saxlová

Když je na pastvině více psů, rozdělí si mezi sebou práci. Zatímco jeden odpočívá, druhý zůstává ve střehu. Foto: Eva Hrubá

ROZLOUČENÍ

Kráčíš vedle mne, jak jsme již léta zvyklí. Teď však je něco jinak. Ostatní ovce zůstaly za zavřenou brankou oplotení. Na chvíli zastavuješ, obracíš hlavu a díváš se na svoje kamarádky. Jak to, že dnes nejdou s námi? Sahám do kapsy pro hrst ovsu. Víím, že to na tebe platí a půjdeš se mnou dál.

Pamatuji, jak ses narodila. Vypadala jsi směšně s tou svojí malou černou skvrnkou kolem levého oka a o mnoho větší skvrnou kolem oka pravého. Jako by ti někdo nasadil křivé brýle. Do podzimu jsi vypsela v pěknou jehničku, a tak jsi zůstala v chovu. Další léto ses pásala s ostatními ročkami pod Ostrým na Kympie u Łamaczů. Tam jsme vám také tehdy na podzim přivedli vašeho prvního galána. Na jaře dalšího roku ses obahnila. V papírech mám zapsáno, že tvůj prvorozený potomek-beránek nepřežil. Co se tehdy stalo, to si už nepamatuji, ale tak už to někdy v chovu bývá. Tak jako jiné ovce, kterým se něco podobného přihodí, jsi dva nebo tři dny tesnila a volala své jehně, ale pak už tě přestalo mléko ve vemeni tlačit a zapomnělas. Na podzim, když ti byly dva roky, tak jsi šla s Karpatským redykem 2013. Tak jako jiné naše ovce ses tehdy musela teprve učit, jak se v krdlu, čili celým stádem, chodí přes gruně a doliny. Měli jste ale dobré učitele, Pietra Kohóta ze Slezských Beskyd a Christina Siuciu z rumunské Transylvánie. Tehdy čelo stáda začala vodit Ryšavo Kornuta, která sice ze začátku měla svou hlavu, a tak ji Janek Koždoň musel po lese nahánět na koni, ale pak pochopila, co se po ní chce, pochopila, kde je její místo a jako první ovce Karpatského redyku vešla do vrat rožnovského skansenu.

Ty jsi tehdy kráčela někde v polovině stáda. Ničím jsi nevytikala, netlačila ses dopředu, ani jsi nezůstávala pozadu. Proto mne tak moc překvapilo, že pak, když za pár let Ryšavo Kornuta dosloužila, tak ses vedle mne na čele krdle ovcí najednou objevila ty. Přece víš sama, že nejsi ani největší, ani nejsilnější a nemáš na rozdíl od většiny ostatních valašek ani rohy, které by ti přece jen pomohly získávat si respekt v rámci stáda. Až později jsem si začal všimnout, jak to děláš, a zjistil jsem, že máš dar nějak se dohodnout z ostatními ovce. Kdo ví? Možná ti i pomohly ty tvoje křivé brýle, že se na každou stranu dovedeš podívat trochu jinak a z každé strany ukázat jinou tvář. Že dokážeš povzbudit své méně smělé kamarádky, ale také ostře umravnit ty, co si příliš dovolují. Uměla jsi to i s berany. Kdysi jsem dal k vám do harému berany dva, jednoho valašáka a druhého masného texla, s tím, že pak po obahnění snadno rozeznám chlupaté čistokrevné valašky od „polotexlích“ cvalíků. A opravdu, pak bylo dobře vidět, která ovce má jehňata po kterém beranovi. Když ses ale obahnila ty, tak jsem se musel smát. Podle vzhledu tvých dvojčat bylo jasné, že jsi strategicky vyhověla oběma svým nápadníkům.

JAK SE VALAŠSKÁ OVCE RYŠAŇKA STALA UMĚLKYNÍ...

Je neděle pár minut po dvanácté, zrovna jsem vyprovodila z vrat kováře, který přijel udělat korekturu kopýtek oslíkovi Kájovi a dalším jeho třem koňovitým kamarádům... Těšila jsem se, že si uvařím něco teplého k obědu, když tu na parkovišti

Byla jsi vůdkyní stáda, jak má být. Když jsme se někdy přesouvali pomaleji a tvé kamarádky se při tom mohly popásat na krajích cesty, ty jsi stále kráčela vedle mne přímo před sebe. Nikdy jsi mne nepředbíhala a ani jsi to nedovolila jiným ovcím. Jenom jednou, když ze Sašova na Czantoryji šel s námi na předku i Zbycho, se kterým jsem se chvíli zakecal, tak ty sama jsi za našimi zády se zbytkem stáda odbočila na chodníček, po kterém jsme byli zvyklí chodit. A pak že ovce se chovají „jako ovce“.

Užitkovost jsi také měla dobrou. Zpravidla jsi dávala dvojčata a ve stádě tu teď máme i tvé tři dcery, které už se také ukázaly jako dobré matky. Dva z tvých synů šli do světa na plemeno. Jeden na Valašsko do Neubuze ke gajdošovi Sovjakovi a ten druhý za kopce na žyvieckou stranu k bačovi Gruszkovi, který pase na Holi Boraczej. Přežila jsi tady na nýdeckých pastvinách jedenáct let a letos už bylo vidět, že do kopce ti často chybí dech. Někdy už jsi také přepustila své místo na čele stáda jiným ovcím, hlavně té Čornuli s ulomeným rohem. To ona bude příští rok vodit stádo. Ty teď jdeš vedle mne naposledy. Děkuji ti za tvou službu. Děkuji ti za to, že jsi tady byla s námi.

Ještě jednou sáhnu do kapsy a nasypu před tebe na zem hrst ovsu. Když k němu skloníš hlavu, tak já přetrhnu nit tvého života. Udělám to tady na pastvině, kde to znáš. Udělám to já, kterému věříš. Udělám to rychle - neucítíš nic. Děkuji ti i za ten užitek, který ještě poskytneš. Vyudíme z tebe klobásky, z tvých kostí uvaříme polévku, která nám dodá síly. Tvoji kůži zavezu do Skočova na vyčínění a pak si ji dám na sedadlo do auta, aby se mnou dál jezdila po pastvinách za ovce, kterým ty jsi dělala vůdkyni. Budu na tebe vzpomínat a napíši o tobě i do ovčáckého zpravodaje, aby lidé věděli, že na pastvinách v Nýdku žila dobrá ovce, která krdel vodila - Křivo Šuto Bakeša - 58491 981 CZ.

Michal Milerski

před vraty zastavilo auto. Dělal jsem, že ho nevidím a doufala, že přijela návštěva k sousedům. Marně. Za vraty se začala pohybovat postavička vypadající, že někoho hledá. Zrychlila jsem chůzi, zabořila jsem oči do země a s hlavou skloněnou šla pryč od brány, když tu slyším zvolání. Neslyším, nevidím, je neděle a já mám hlad, znělo mi v hlavě. Přesto jsem se otočila a našťavaně se vrátila zpět. Dva mladí lidé se psem na

Svaz chovatelů ovcí a koz z.s., Chovatelů 500, 252 09 Hradištko
zasílejte na: Zlobice ev.č.55, 666 03 Malhostovice
t: 777 754 801, e: pkovce@schok.cz, Hana Vystrčilová

**ŽÁDOST O ZÁPIS DO PLEMENNÉ KNIHY
A VYSTAVENÍ ZOOTECHNICKÉHO OSVĚDČENÍ (podle nařízení EU 2016/1012)**

PRO PLEMENNÉHO BERANA
a pověření Svazu chovatelů ovcí a koz z. s. k přidělení registru
Ústředního registru plemeníků (ÚRP) u Českomoravské společnosti chovatelů, a. s.

hodnoceného na nákupním trhu: _____ dne: _____
Číslo katalogu: _____ Číslo berana: _____
Jméno berana: _____
Od chovatele: _____
Po obdržení zootechnického osvědčení uhradím za vystavení zootechnického osvědčení a zápis do PK poplatek 250,- Kč.
Kupující: _____
Adresa: _____
Číslo hospodářství: _____
Telefon: _____ E-mail: _____ IČ (DIČ): _____
Dne: _____ Podpis: _____

Svaz chovatelů ovcí a koz z. s., Chovatelů 500, 252 09 Hradištko
tel.: 777754813, pkkoz@schok.cz, p. Kořínková

**ŽÁDOST O ZÁPIS DO PLEMENNÉ KNIHY
A VYSTAVENÍ ZOOTECHNICKÉHO OSVĚDČENÍ (podle nařízení EU 2016/1012)**

PRO PLEMENNÉHO KOZLA
a pověření Svazu chovatelů ovcí a koz z. s. k přidělení registru
Ústředního registru plemeníků (ÚRP) u Českomoravské společnosti chovatelů, a. s.

hodnoceného na nákupním trhu: _____ dne: _____
Číslo katalogu: _____ Číslo kozla: _____
Jméno kozla: _____
Od chovatele: _____
Po obdržení zootechnického osvědčení uhradím za vystavení zootechnického osvědčení a zápis do PK poplatek 250,- Kč.
Kupující: _____
Adresa: _____
Číslo hospodářství: _____
Telefon: _____ E-mail: _____ IČ (DIČ): _____
Dne: _____ Podpis: _____

Žádosti naleznete také na našich webových stránkách www.schok.cz v záložce OVCE/KOZY pod dlaždicí „Žádost o zootechnické osvědčení“.

TERMÍNY AKCÍ NA ROK 2023

Termíny akcí 2023		
11. 2.	So	Krajské shromáždění Moravskoslezského krajského sdružení
24. 2.	Pá	Krajské shromáždění Kraje Vysočina, Rudíkov
24. 2.	Pá	Krajské shromáždění Pardubického krajského sdružení
25. 2.	So	Masopust na Zlobici
25. 2.	Pá	Krajské shromáždění Libereckého krajského sdružení
03. 3.	Pá	Krajské shromáždění Zlínského krajského sdružení
04. 3.	So	Krajské shromáždění Královéhradeckého krajského sdružení, Zlích u Barunky
11. 3.	So	Krajské shromáždění Jihomoravského krajského sdružení, Zlobice
11. 3.	So	Krajské shromáždění Jihočeského krajského sdružení
11. 3.	So	Krajské shromáždění Plzeňského krajského sdružení
24. 3.	Pá	Klasifikace plemenných beranů LA ze stáje Farma Prokeš, Smilovice
25. 3.	So	Vítání jara na Zlobici
14. 4.	Pá	NT plemenných beranů Černošín - Ostrovce
15. 4.	So	Členská schůze - shromáždění delegátů SCHOK z.s.
22. - 25. 4.	So - St	Národní výstava hospodářských zvířat, Brno
29. 4.	So	Ratibořice, Ovčácké slavnosti v Babiččině údolí, krajský den Královéhradeckého sdružení
30. 4.	Ne	Čarodějnice na Zlobici
01. 5.	Po	NT plemenných beranů a kozlů na Zlobici
06. 5.	So	NT plemenných beranů a kozlů Královéhradeckého kraje, Rýzmburk
12. 5.	Pá	Setkání Klubu chovatelů ovcí zwartbles, Farma Nezbedovi, Kojovice
13. 5.	So	NT plemenných beranů šumavská ovce, Michlova Huť
19. 5.	Pá	NT plemenných beranů Úborsko - penzion u Jandů
20. 5.	So	NT plemenných beranů a kozlů Košařiska
20. 5.	So	Klubová výstava romanovských ovcí Bučice

25. 5.	Čt	NT plemenných beranů Abertamy
27. 5.	So	NT plemenných beranů a kozlů Strakonice
02. 6.	Pá	Členská schůze České asociace stříhačů, Vrbětice
03. 6.	So	Selský den Vrbětice, Mistrovství republiky ve stříhání ovcí, Mistrovství Valašska v ručním stříhání ovcí
10. 6.	So	ENT plemenných beranů vřesové ovce, NT plemenných beranů a kozlů Sedlčany
10. 6.	So	Krajské shromáždění Středočeského krajského sdružení
10. 6.	So	Ovčácký den Olomouckého kraje, Bezděkov
17. 6.	So	Krajská výstava ovcí a koz, VOŠ a SŠVZZ Třebíč
18. 6.	Ne	ENT plemene skudde, NT beranů a kozlů (vhodné pro klasif. nad 12 měs.) Nová Ves u Týniště nad Orlicí
23. 6.	Pá	Klasifikace plemenných beranů texel ze stáje, Hrusice
15. 7.	So	Chovatelský den Západočeského krajského sdružení a krajská výstava ovcí a koz, Nepomuk
05. 8.	So	NT plemenných beranů a kozlů Rohliny u Turnova
04. - 06. 8.	Pá - Ne	„Gorolski Święto” 76. mezinárodní folklorní setkání Jablunkov
06. 8.	Ne	Borovany, Ovčácké slavnosti
17. - 20. 8.	Čt - Ne	AGROKOMPLEX Nitra, Slovenská republika
18. 8.	Pá	Seminář „Ovce a pastviny” - Nýdek
19. 8.	So	Mistrovství Gorolů ve stříhání ovcí
19. 8.	So	OVENÁLIE - Ovčácké slavnosti na Zlobici, celostátní výstava plemen ovcí a koz
22. 8.	Út	Klasifikace plemenných beranů ze stáje Valašská Bystřice
24. - 29. 8.	Čt - Út	Země živitelka 2023, České Budějovice
26. 8.	So	Soutěž v rychlostní stříhání ovcí na výstavě Země Živitelka
27. 8.	Ne	Šampionát beranů ZW na výstavě Země živitelka, ovčácký den na Zemi živitelce
28. 8.	Po	NT beranů Země živitelka
01. 9.	Pá	NT plemenných beranů a kozlů Žumberk-Částkov

07. 9.	Čt	Klasifikace ze stáje Benešová, Brocno
09. 9.	So	NT plemenných beranů a kozlů Podvihov
09. 9.	So	NT plemenných kozlů Sosnová
10. 9.	Ne	NT plemenných kozlů Náchod
11. - 13. 9.	Po - St	Kurz stříhačů ovcí na Zlobici
12. 9.	Út	NT plemenných kozlů Nezvěstice
13. 9.	St	NT plemenných kozlů Morkovice
13. 9.	St	NT plemenných kozlů Malý Ratmírov
14. 9.	Čt	NT plemenných kozlů Tábor, areál SZŠ
15. - 16. 9.	Pá - So	Hradecké dožínky, krajská výstava Královéhradeckého sdružení
16. 9.	So	Otevřené mistrovství v ručním stříhání ovcí při KH dožínkách
16. 9.	So	NT plemenných beranů a kozlů na Zlobici
20. 9.	St	NT plemenných beranů a kozlů Rožnov pod Radhoštěm
23. 9.	So	NT plemenných beranů a kozlů, ENT plemenných beranů charollais, Sedlčany
23. 9.	So	NT plemenných beranů a kozlů Helvíkovice, výstava ovcí a koz Pardubického kraje (Dibaq)
27. 9.	St	NT plemenných beranů Žabčice
28. 9.	Čt	Svatováclavský trh plemenných beranů a kozlů Pěnčín, ovčácký den Libereckého krajského sdružení
29. 9.	Pá	Klasifikace plemenných beranů LA ze stáje Farma Prokeš, Smilovice
29. 9.	Pá	NT plemenných beranů Opatov
30. 9.	So	NT plemenných beranů Strakonice
05. - 08. 10.	Čt-Ne	Lysá nad Labem, výstava Náš chov 2023
05. 10.	Čt	ENT plemenných beranů zwartbles, ENT plemenných beranů texel, ENT plemenných beranů ovce ouessantské, NT plemenných beranů masných a kombinovaných plemen
06. 10.	Pá	ENT plemenných beranů clun forest, předvádění plemen ovcí a koz, předávání ocenění šampionům výstavy a nejlepším kolekcím, Národní šampionát zakrslých koz holandského typu, včetně ENT plemenných kozlů

07. 10.	So	Národní šampionát romanovských ovcí, včetně ENT plemenných beranů
08. 10.	Ne	Národní šampionát anglonubijských koz
07. 10.	So	NT plemenných beranů Slušovice
12. 10.	Čt	NT plemenných beranů a kozlů Pecka-Staňkov
14. 10.	So	Ovčácký den Moravskoslezského krajského sdružení, NT plemenných beranů Vendryně, ENT oxford down
14. 10.	So	NT plemenných beranů Rýzmburk
20. 10.	Pá	NT plemenných beranů a kozlů Úborsko, penzion u Jandů
20. 10.	Pá	NT plemenných beranů Lhotka u Telče
21. 10.	So	NT plemenných beranů Zlobice
27. 10.	Pá	NT plemenných beranů romney Vrbětice; Členská schůze klubu chovatelů ovcí romney
02. 11.	Čt	Schůze Klubu chovatelů ovcí zwartbles, Kouty
03. 11.	Pá	NT plemenných beranů Nečtiny-Březín
03. - 04. 11.	Pá - So	26. mezinárodní konference chovatelů ovcí a koz, hotel Luna, Kouty
07. 11.	Út	Klasifikace plemenných beranů ze stáje Žilina u Nového Jičína
08. 11.	St	ENT plemenných beranů valašské ovce, NT plemenných beranů Bludovice u Nového Jičína
10. 11.	Pá	NT Počítky, klasifikace ze stáje
11. 11.	So	NT plemenných beranů a kozlů Sedlčany
11. 11.	So	Zabijačka na Zlobici, vepřové hody, country hudba
02. 12.	So	Advent na Zlobici

ZMĚNA TERMÍNŮ VYHRAZENA